T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE MODA TASARIMI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
KUAFÖRLÜK VE GÜZELLİK BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJI EĞİTİM PROGRAMI İÇERİĞİNİN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Meryem ŞEN

Ankara
Kasım, 2012

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE MODA TASARIMI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
KUAFÖRLÜK VE GÜZELLİK BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJI EĞİTİM PROGRAMI İÇERİĞİNİN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Meryem ŞEN

Danışman: Prof. Fatma ÖZTÜRK

Ankara
Kasım, 2012

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Meryem Şen'in Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programı Ders İçeriğinin Belirlenmesi' başlıklı tezi ……..…tarihinde, jürimiz tarafından, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı	İmza
Başkan : Prof. Dr. Tayyip DUMAN	.....
Üye (Tez Danışmanı): Prof. Fatma ÖZTÜRK.....	.....
Üye : Doç. Dr. Pınar GÖKLÜBERK ÖZLÜ.....	.....

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

……. / …… / 2012

(İmza Yeri)
Akademik Unvanı, Adı Soyadı
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yaşadığımız yüzyılda tüm çalışanların teknolojiyi anlayabilecek kadar temel becerilere sahip olmaları, ekip halinde çalışabilmeleri, değişikliklere kolayca uyum sağlayabilmeleri, bilgiyi yorumlayan, kullanan ve yeni teknolojiler üreten insan olmaları, karar verme ve problem çözebilmeleri, yazılı ve sözlü iletişim kurabilmeleri, kaliteli ürün ve hizmet üretiminde sorumluluk alabilmeleri beklenmektedir.

Ülkemizi yarına taşıyacak ve bilişim toplumuna dönüştürecek insan gücünün büyük bölümü üniversitelerin çeşitli ön lisans programı, özel kurs ve sertifika programlarında yetiştirilmektedir.

Söz konusu programlarda çeşitli mesleki eğitime dayanan bölümler mevcut olup mezuniyet sonrası istihdam imkânı bulmaktadırlar. İhtiyaçların sürekli ve hızlı olarak değişmesi, teknolojik gelişmeler ise günümüzde yeni meslek dallarını ortaya çıkarmaktadır. Günümüzde işsizliğin olduğu düşünülürse yeni meslek dallarının ortaya çıkması elbette ki sevindiricidir. Ancak diğer yandan, bu meslek dallarının standardizasyonun olmayışı, kulaktan dolma bilgilerle mesleğin edinilmeye çalışılması, söz konusu mesleğin insan gücünün niteliğini düşürmektedir.

Ülkemizde henüz şekillenmeye başlayan Şiyatsu Masajı, bir meslek dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kısa dönemli kurslarla sayısı büyüyen şiyatsu masajı uygulayıcılarının ise ciddi anlamda eğitim almaları gerekmektedir.

Geçmişi çok eski olan şiyatsunun ilk uygulama yeri geleneksel tıbbın doğuş ve uygulama yeri olan eski Çin ve Japonya'dır. Şiyatsu masajı ile sinir noktalarına belirli tekniklerle baskı yaparak uyarmanın ortaya elektrokimyasal mesajları çıkardığını bununda nöronların yardımı ile ilgili organı uyardığını savunur.

Şiyatsu (Shiatsu) Masajı Eğitim Programı Ders İçeriğinin Belirlenmesi, alanında yetiştirilecek bireylerin mesleklerini icra ederken daha verimli ve alanlarında daha yetkin olmalarına imkân sağlayacaktır.

Bu tez, Şiyatsu Masajı Eğitim Programı içeriğinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Çalışmam boyunca beni yönlendiren ve yardımını esirgemeyen danışmanım Sayın Prof. Fatma ÖZTÜRK'e, çalışmama bilgi ve deneyimleriyle ışık tutan Sayın Prof.Dr. Tayyip Duman'a ve Sayın Doç.Dr. Celalettin Rumi ÇELEBİ'ye, teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın başladığı günden bu yana gösterdiği sabır ve yardımları için aileme, emeği geçen tüm hocalarıma, arkadaşlarıma ve ankete katılan tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Meryem ŞEN

ÖZET

ŞİYATSU MASAJI EĞİTİM PROGRAMI DERS İÇERİĞİNİN BELİRLENMESİ

ŞEN, Meryem
Yüksek Lisans, Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Fatma ÖZTÜRK
Kasım – 2012, 103 sayfa

Bu araştırma ile belirlenen hedef grupların Şiyatsu Masajı Eğitim programında yer alması düşünülen dersler ve bu derslerin içeriğinde yer alması gereken konulara ilişkin görüşleri saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Evrenini, Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Eğitimi Bölümü akademisyenleri, mesleki eğitim öğretmenleri ve ilgili sektörde görev yapan uygulayıcıların oluşturduğu araştırmanın örneklemini; random yöntemiyle belirlenmiş toplam 180 kişi oluşturmaktadır. Araştırma verileri anket yoluyla elde edilmiştir. Anketin geliştirilmesinde uzman görüşünden ve deneme uygulamalarından yararlanılmıştır. Elde edilen verilere ait sayısal değerler ve yüzdelikler, SPSS 19. programında istatistiksel analiz yapılarak hesaplanmıştır.

Araştırma sonuçlarında şiyatsu masajı eğitiminin; sertifika, ön lisans programlarında yer alabilecek ders içerikleri hakkında, yapılan sınıflandırmaya uygun olarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Şiyatsu Masajı, Ders İçeriği, Eğitim Programı

ABSTRACT

A STUDY ON THE CURRICULUM CONTENT OF A SHIATSU MASSAGE TRAINING PROGRAM

ŞEN, Meryem
Master Degree, Hairdressing and Beauty Instructor Training Department
Thesis Superviser: Prof. Fatma ÖZTÜRK
November – 2012, 103 pages

This study aims to define the opinions of identified sample groups on essential content of "A Shiatsu Massage Training Program".

Figurative method was employed in this study. The universe of this study is built up by Academicians, teachers, expert people operating in the relevant fields which are graduated from Hairdressing and Beauty Education Department. Sample of the research is determined randomly comprised 180 people. Research data are obtained by questionnaire. Notion of expert people and trial applications are utilized while developing the questionnaire. Numerical values and percentages of obtained data were calculated by employing statistical analysis by using SSPS 19 software. Independent sample t test and one way analysis of variance (ANOVA) were used during evaluation of the difference between groups. Tukey multi-combination test was performed in order to determine the differences obtained from ANOVA belong which group.

According to results of research, it is recommended that shiatsu massage training could take place in certificate and associate degrees. The topics in accordance with the classifications which must be take place in the content of curriculum were suggested.

Key words: Shiatsu Massage, Lecture Content, Curriculum

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ ..... **ii**
ÖZET ..... **iv**
ABSTRACT ..... **v**
İÇİNDEKİLER ..... **vi**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **viii**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **ix**
KISALTMALAR ..... **x**
BÖLÜM I...... 1
1. GİRİŞ **1**
1.1. Problem 1
1.2. Amaç 5
1.3.Önem 6
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları 7
1.5. Varsayımlar 7
1.6. Tanımlar 8
BÖLÜM II..... 9
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE **9**
2.1. SPA Tanımı ve Çeşitleri 9
2.2. Masaj Tanımı ve Tarihçesi 10
2.4. Masaj Sınıflandırmaları 12
2.5. Masajın Temel Amaçları 16
2.6. Masajın Yapılması Gereken Durumlar 16
2.7. Masajın Yapılmaması Gereken Durumlar 16
2.8. Şiyatsu (Shiatsu) Masaji 17
2.8.1. Şiyatsu Masajı 17
2.8.2. Yaşam Enerjisi (Ki, Qi, Chi) 18
2.8.3. Meridyenler (Tsubo noktaları) 19
2.8.4. Meridyenlerin Sınıflandırılması 21
2.8.5. Şiyatsu Masajinda Basinç Çeşitleri 21
2.8.6. Şiyatsu Masajının Uygulanması Gereken Durumlar 24
2.8.7. Şiyatsu Masajının Uygulanmaması Gereken Durumlar 25

2.8.8. Masörün ve Masözün Özellikleri 26
2.8.9. İlgili Araştirmalar 27
BÖLÜM III……..…….**30**
3. YÖNTEM 30
3.1. Araştırma Modeli 30
3.2. Evren ve Örneklem 30
3.3. Veri Toplama Tekniği 30
3.4. Verilerin Analizi..... 31
BÖLÜM IV…….**32**
4. BULGULAR VE YORUM..... 32
BÖLÜM V……...……...68
5. SONUÇ VE ÖNERİLER..... 68
5.1.Sonuç..... 68
5.2.Öneriler 71
KAYNAKÇA 72
EKLER 76
EK 1 76
EK 2 80
EK 3 84
EK 4 85

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Katılımcıların Mesleklerine Göre Dağılım……..……32
Tablo 2: Shiatsu M. Eğitim Programında Yer Alması Düşünülen Dersler..... 33
Tablo 3: Anatomiye Ait Konular 33
Tablo 4: Fizyolojiye Ait Konular..... 38
Tablo 5: Mikrobiyoloji ve Hijyene Ait Konular 41
Tablo 6: Vücut Bakım Bilgisine Ait Konular 46
Tablo 7: Shiatsu Masajı Bilgisine Ait Konular..... 50
Tablo 8: Shiatsu Masajı Uygulamalarına Ait Konular 53
Tablo 9: Mesleki İmaj ve İletişime Ait Konular..... 59
Tablo 10: Salon Yönetimine Ait Konular..... 61
Tablo 11: İlk Yardıma Ait Konular 64
Tablo 12: Dersler ile Gruplar Arasında Farklılık Olup Olmadığının İncelenmesi 65
Tablo 13: Katılımcıların Shiatsu Masajı Eğitim Programının Hangi Düzeyde Verilmesine İlişkin Görüşleri……..67

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Roma Dönemi Duvar Kabartmalarında Masaj 11
Şekil 2: Parmak Baskı Masajı Uygulama Tekniği 17
Şekil 3: Eski Çin Görsel Kaynaklarında Şiyatsu Masajı 18
Şekil 4: 12 Meridyen 20
Şekil 5: Normal Basınç 21
Şekil 6: Devamlı Basınç 22
Şekil 7: Periyodik Basınç 22
Şekil 8: Aralıklı Titreşimli Basınç 22
Şekil 9: Kaydırmalı Baskı Basınç 23
Şekil 10: Avuç Ayasıyla Temasla Basınç 23
Şekil 11: Tulumba gibi Basınç 24
Şekil 12: Dairevi Basınç 24

KISALTMALAR LİSTESİ

G.Ü. : Gazi Üniversitesi

SMEP : Shiatsu Masajı Eğitim Programı

SPSS : Statisticial Package for the Social Sciences

SPA : Sanus Per Aqua

TDK : Türk Dil Kurumu

VBS : Vücut Bakım Sistemleri

BÖLÜM I
GİRİŞ

1.1. Problem

Eğitimin farklı tanımları yapılmıştır. Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişim oluşturma sürecidir (Ertürk, 1998,s.12).

Eğitim kelimesi "yükselmek", "geliştirmek", "yetiştirmek" ve "büyütmek " anlamlarına gelen Latin kökenli, "Educare" kelimesinden gelmektedir. Eğitim sürecinin doğumdan başlayıp, tüm hayat boyunca devam eden bir süreç olduğu kabul edilmektedir (Yılman,2006,s.9).

Bir organizma olarak yaşamına başlayan birey fiziki, sosyal ve kültürel çevresiyle etkileşimlerinin ürünü olarak bazı alışkanlıklar kazanır ve bunları diğer insanlarla paylaşır. Kültürel şartlar içinde sosyal ilişkiler, hem toplum, hem kültürün, hem de bireyin niteliğini etkiler. Bireyler arası iletişim, sosyal ilişkilerin ve gerçeğin, dolayısıyla da insanın oluşum ve gelişim sürecinin temelinde yatmaktadır. İnsan toplumsal bakımdan ve kültürlenme yoluyla yeniden gelişmektedir (Ertürk,1998,s. 3-4).

Eğitim, gençleri hayata hazırlamayı ve onların günlük hayata uyumlarını amaçlar (Izgar, Gürsel, 2011,s.6).

Eğitim, yaşamımızın her alanında, sosyal bilimlerde, sanayide, tıpta, psikolojide ve diğer bilim dallarının tümünde yer almaktadır. Eğitim, hem beceri kazandıran hem de bilgi aktarılan bir süreçtir ve bu süreçte bilginin dağılımı temel olmaktadır. (Kayabaşı,2009,s.52).

Bilim ve teknolojideki gelişmeler, yeni bir çağında başlangıcını oluşturmuştur. Daha çok bilgi çağı olarakda adlandırılan bu çağın en önemli özelliği, bilimsel bilginin yoğun olarak kullanılması ve maddi ürün yerine bilgi üretiminin önem kazanmasıdır. Gelişen bilim ve teknolojinin yarattığı yeni koşullara ayak uydurabilmek için bir arayış içinde bulunan toplumların hedefi bilgi toplumu oluşturmaktır (Kayabaşı,2009,s.51).

Eğitim, hayatın her döneminde ve yerde gerçekleşen bir süreçtir. Eğitim, ekonomi, siyaset, din ve aile kurumlarıyla da ilişki halindedir. Tüm bu toplumsal kurumlar, eğitimi etkiler ve eğitimden etkilenirler (Fidan ve Erden, 1998,s. 74-80).

Eğitim sürecinin önemli bir boyutu "eğitimin kalitesidir". Eğitimde kalite, özel eğitim kapsamında, eğitime tabi tutulmuş kişilerin, kendi eğitimleriyle ilgili bilgi, beceri ve davranışlarıyla toplumun ihtiyaç ve isteklerine beklenen düzeyde ve derecede kazandırılmasını ifade etmektedir (Kök, Halis, 2007,s.34).

Eğitim açık bir sistemdir. Bu sistemin girdi, işlem, çıktı ve dönütü vardır. Eğitim sisteminin öğeleri arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğer biri yok edilir, ya da yeterli nicelik ve nitelikte bulunmazsa sistem entropiye kayabilir. Onun için eğitim sistemi her uygulama sonucuna göre yeniden düzenlenmeli, işleyen yanlar elde tutulmalı, işlemeyenler ise ya atılmalı, ya da onarılıp yeniden işe koşulmalıdır; çünkü olmuş bitmiş hiçbir sistem yoktur (Sönmez,2010,s18).

Eğitim programı kavramı, pek çok eğitim bilimci tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bundan yola çıkarak çeşitli tanımlara göz atacak olursak;

Yetişek olarak da adlandırılabilen eğitim programını, öğrenene okulda ya da okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği olarak tanımlayabiliriz. Öğrenenlere öğrenme yaşantıları sağlamak eğitim programları aracılığı ile olmaktadır (Demirel, Kaya,2003,s.12).

Özçelik; "Program, bir dersle ilgili öğrenme, öğretme sürecinde; nelerin, niçin ve nasıl yapılacağını gösteren bir kılavuz, bir başka deyişle bu nitelikteki, proje planı" olarak ifade edilmiştir. (Özçelik, 1989,s.3)

Eğitim programı; eğitilenlerin davranış standartlarından, öğrenme ve öğretim etkinliklerine değin, çalışmalara kılavuzluk etmekte ve bir aracı rol oynamaktadır (Varış, Fatma, 1996,s.12).

Program niyet amaçlarını ilgililere açık olarak iletebilmelidir. Program; öğretmene, neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini, yöneticiye hangi fiziksel tesislere ve makinelere ihtiyaç olacağını, müfettişe neyi nasıl değerlendireceğini, öğrenciye ne öğreneceğini ve kendisinden ne beklendiğini, işverene hangi bitmiş ürün (mezunu)

alması gerektiğini, bildirmeli ve değerlendirme için bir temel oluşturmalıdır (Aktaran**;** Doğan,1997,s.5).

Bu durum, sistem yaklaşımlarını irdelemeyi gerektirir;

Program geliştirmeyi sistem yaklaşımı yönünden inceleyen yazarlar, sistemin etkinliği ile bireye kazandırılması tasarlanan deneyimlerin ihtiyaçlara uygun olması arasındaki ilişki üzerinde durmuşlardır" (Sezgin,2000,s.8).

Sistem, birbiriyle ilişkili çeşitli unsurların bir araya gelmeleri ve herhangi bir unsurda meydana gelen değişikliğin bütünü etkileyecek şekilde faaliyet göstermesi olarak düşünülebilir. Sistem kavramı, belirli bir amaca ulaşabilmek için, mevcut teknoloji, iş gücü ve insan kaynaklarının, hedefe göre, düzenlenmesi ve hedefte meydana gelebilecek değişikliklere etkili olarak cevap verilmesini içerir. İşlevsel bir sistemde her öğrenim kendisine düşen katkıyı yapması beklenmelidir. Her öğenin kendisine özgü bir görevi vardır ve bu görev planlandığı şekilde yerine getirilemezse tüm sistemde aksaklıklar görülür. Program tasarımında sistemi meydana getiren her öğe, istenilen şekilde görevini yerine getirdiği zaman, mezunları işe alan işveren, mezunların hizmetinden yararlanan tüketici ve onları yetiştiren veya bir üst öğretimde onlara ders verebilecek öğretmen için kabul edilebilir. Bir ürün (mezunlarda istenilen davranış değişikliği) meydana gelmiş olur (Doğan,1997,s.10).

Program geliştirme süreçlerinde bir diğer önemli aşamada amaçlara uygun içerik etkinliklerinin seçimidir. Eğitim programında içerik eğitim amaçlarının gerçekleşmesi için yararlanılan bir kaynaktır. Böyle bir kaynak:

- Kendi içinde değer taşıması
- Etkinlikle kullanılması anlamını taşımalıdır (Varış,1996,s.114–115).

İçerik, hedeflenen davranışları kazandıracak biçimde ünite ve konuların düzenlenmesi olarak ele alınabilir. Bir içerik; hedef davranışlarla tutarlı, çağdaş, bilimsel, sanatsal ve felsefi bilgiyle donanık, öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine uygun, somuttan soyuta, basitten karmaşığa, kolaydan zora ve birbirinin ön koşulu, bilinenden bilinmeyene, kendi içinde mantıki bir tutarlılığı olacak şekilde düzenlenmelidir (Sönmez,2010,s.120).

"Seçilen içeriğin program hedefleriyle tutarlılığının yanı sıra kimi ölçütlere uygunluğu da araştırılmalıdır. İçerik seçimiyle ilgili ölçütler aşağıda verilmiştir. Bu ölçütler:

- Kendi kendine yeterlilik (Self-sufficiency)
- Anlamlılık (Signifiance)
- Geçerlilik (Validity)
- İlgililik (Interest)
- Yararlılık (Utility)
- Öğrenebilirlilik (Learnability)
- Ekonomiklilik (Feasibility) boyutlarında ele alınmaktadır (Demirel,2000,s.35).

İçerik öğrenme-öğretme etkinliklerin gerçekleşmesinde rol oynayan ve belirlenen hedeflerin kazanılmasında önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. O halde, eğitimde kalitenin yakalanması ve çağdaş bir eğitim için içerik seçimi ve düzenine gerekli önem verilmelidir. Eğitim programının son boyutu değerlendirmedir, "Değerlendirme sonuçları da eğitim programının hedeflerine ne kadar ulaşıp ulaşmadığını ortaya koyar. Bir bakıma bu sonuçlar sisteme dönüt (geri-besleme-geri bildirim) sağlar" (Demirel,2000,s.29).

Eğitim bireylere ve topluma doğrudan ya da dolaylı fayda sağlar. En önemli doğrudan faydası eğitimli çalışanların daha az eğitimli çalışanlardan daha yüksek gelir elde etmesidir. Bu sebeple bireylere sağladığı en önemli doğrudan katkısı yaşam boyu yüksek gelir, toplum için eğitimli çalışanların verimliliği ve çalışma yaşamları boyunca ulusal gelire olan katkıdır. Eğitimli iş gücünün yaşam boyu yüksek geliri, eğitimin doğrudan faydasını ölçmek için doğrudan kullanılabilir (Nurgün,2006,s.44).

Meslek "bir kişinin hayatını kazanmak ve geçimini sağlamak için daha doğrusu sağlıklı karar verebilmesi için yaptığı iş" olarak tanımlanmaktadır.(Kök, Halis,2007,s.23).

Bugün dünyada eğitim konusu, dün olduğundan çok daha fazla önem kazanmakta ve özellikle sanayi-ötesi topluma ya da bilgi toplumuna giden yolda yeni arayış, anlayış ve yeniden yapılandırmanın asıl hedefi haline gelmektedir. Dünyada

yaşanan bilgi patlaması, bir taraftan bilgi üretimini ön plana çıkarırken, diğer taraftan da ekonomik, siyasal ve sosyal etkinlikler ile kullanılmasına imkan hazırlamaktadır. Bilginin hayatın her alanında kullanımının artmasına paralel olarak bilgi üretim ve yayılım merkezleri olan bütün kültür endüstrileriyle birlikte, eğitim kurumlarının da öğretim niteliği ve fonksiyonlarını daha etkili bir şekilde gerçekleştirmesi gereği her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır (Kök, Halis, 2007,s.34).

Mesleki eğitimin geliştirilmesi çerçevesinde Şiyatsu Masajı Uygulayıcılarının da yetiştirilmesi için oluşturulacak bir eğitim programının dersle ilgili öğrenme - öğretme sürecinde nelerin, niçin ve nasıl yapılacağını gösteren bir çalışma niteliğinde olması gerekmektedir.

Şiyatsu Masajı Eğitiminin ülkemizde bir program çerçevesinde hazırlanması Şiyatsu Masajı uzmanı olarak çalışan kişilerin eğitim eksikliklerinin giderilmesi ayrıca bu sektörde çalışmak isteyen kişilere istihdama yönelik mesleki eğitim verilmesi açısından önemlidir.

Şiyatsu masajı eğitim programından mezun olan öğrenciler, ülkemizin dört bir tarafındaki çeşitli kamu kurumlarında ve özel sektörde halkı bilinçlendirmek amacıyla hizmet vermektedir. Bu nedenle şiyatsu masajı eğitim programında yer alan dersler ve konularında öğrencilerin bilgi ve beceri eğitiminde oldukça önemlidir.

Kaynak taramaları sonucu Şiyatsu Masajı eğitim programı içeriği hazırlanmasına ilişkin bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle " Şiyatsu Masajı Eğitim Programı içeriğinin Belirlenmesi" araştırılması gereken bir problem olarak görülmüştür.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı Şiyatsu Masajı Eğitim Programı içeriğini akademisyenlerin, şiyatsu masajı uygulayıcılarının ve fizyoterapistlerin, branş öğretmenlerinin görüşlerini alarak belirlemektir.

Bu genel amaca ulaşmak için aşağıda yer alan alt amaçlara yanıt aranmıştır:

1. Akademisyenlerin Şiyatsu Masajı Eğitim Programının içeriğinde yer alması düşünülen ders ve konulara ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Şiyatsu Masaj Uygulayıcılarının Şiyatsu Masajı Eğitim Programının içeriğinde yer alması düşünülen ders ve konulara ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Fizyoterapistlerin Şiyatsu Masajı Eğitim Programının içeriğinde yer alması düşünülen ders ve konulara ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Branş Öğretmenlerinin Şiyatsu Masajı Eğitim Programının içeriğinde yer alması düşünülen ders ve konulara ilişkin görüşleri nelerdir?
5.Araştırmaya katılan grupların Şiyatsu Masajı Eğitim Programının içeriğinde yer alması düşünülen derslere ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık var mıdır?

1.3.Önem

Genç nüfusun işsizlik problemi ülkemizin başlıca sorunları arasında yer almaktadır. "Ülkemizde eğitim sisteminde mesleki eğitime yönelmeyi teşvik edecek düzenlemeler yapılması gerektiği ve zorunlu temel eğitimden sonra mesleki eğitime yönelme oranın %60'lara çıkarılacağı kalkınma planlarında onlarca yıldır vurgulanmasına karşın hala bu hedeflere ulaşılmamıştır. Hala iş gücü arzı ile talebi arasında nitelik yönünden uyuşmazlık bulunmakta, bir yanda yoğun yapısal işsizlik sorunu yaşanırken diğer yanda işletmelerin nitelikli işgücü açığı karşılanamamaktadır." (TESK,2006). Bu araştırma ile ortaya çıkan program içeriğinin halen çalışmakta olan insanların işgücünün niteliğinin arttırılması konusunda faydalı olacağı düşünülmektedir.

Turizm çeşitliliğinde önemli zengin kaynak ve imkânlara sahip olmamıza rağmen ülke olarak turizm girdilerinden yeterli kaynak sağlanamadığının altını çizen Aksoy, son yıllarda özellikle SPA turizminin önem kazanmaya başladığını belirtmektedir (Aksoy,2006).

Spa turizminde masaj konusunda özelliklede şiyatsu masajı çok ilgi görmektedir.

Bildiğiniz gibi SPA sözcüğü “Sanus Per Aqua” yani su ile gelen sağlık anlamına gelmektedir. Asırlardır insanlar suyun insan vücuduna yaptığı yararlardan faydalanmış zaman içinde de tedavi yöntemlerini geliştirmişlerdir. Uluslararası SPA birliği (ISPA)’nin tarifine göre de “SPA’lar, değişik profesyonel hizmetlerin verilmesi ile aklın, vücudun ve ruhun yenilenerek insanın kendini iyi hissetmesini temin etmeye adanmış yerlerdir.“ Artık günümüzde SPA merkezleri yalnız su ile vücut bakımı yapılan yerler değil, fiziki sağlık ile zihin sağlığını dengeli bir şekilde sağlayan bakımları, aktiviteleri, uygun yemek düzenleri sunması yanında fitness, masajlar, yüz, vücut güzelliğini de temin eder hale geldiler. İnsanları kendileri ile barışık kılan her türlü yöntem SPA’lar da uygulanmaktadır.

Şiyatsu Masajı uygulamaları da genellikle Resort/Hotel ve Destination SPA merkezlerinde uygulanmaktadır. Bu sağlık turizmi açısından önem taşımaktadır. Şiyatsu masajı maniplasyonu diğer yöntemlere nazaran daha kolay, ekonomik ve pratiktir. Bu uygulamalar SPA merkezlerinde eğitim alan kişiler tarafından yapıldığında müşteri (turist) memnuniyeti artacaktır.

Bu araştırma; Şiyatsu Masajı Eğitim içeriğinin belirlenmesi ile sektörde çalışan uygulayıcıların geliştirilmesi, meslek standardının oluşturulması ve eğitim eksikliklerinin giderilmesi açısından önem teşkil etmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Şiyatsu Masajı Eğitim Programı içeriğin oluşturulması ile ilgili akademisyenlerin, şiyatsu masajı uygulayıcılarının, fizyoterapistler ve branş öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

Ankete cevap veren grupların görüşlerinde samimi oldukları kabul edilmektedir.

1.6. Tanımlar

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunun veya sosyal çevrenin bireylerin yaşantılarını düzenlemek ve zenginleştirmek için yürüttüğü tüm etkinliklerdir (Varış, 1996). Eğitim Programı, öğretme-öğrenme durumlarını gösteren ayrıntılı bir plandır (Sezgin, 2000).

Öğretim Programı: Okulda yada okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir.(Doğanay,2008:s.4).

Ders Programı: Bir ders süresi içinde planlanan hedeflerin bireye nasıl kazandırılacağını gösteren tüm etkinliklerin yer aldığı bir plandır.(Doğanay,2008:s.4).

Mesleki Eğitim: Meslek eğitimi belirli bir meslek alanına yönelik olarak yapılan eğitimdir (Doğan, 1997).

Ders İçeriği: Eğitim amaçlarının gerçekleşmesi için yararlanan bir kaynaktır (Varış,1996).

Öğrenme: Yaşantı ürünü, nispeten kalıcı izli davranış değişikliğidir (Sönmez,1991)

Öğretme: Bireyin öğrenmesini sağlama etkinliğidir. Öğretme gerekli düzenlemeleri, yapıp etkinlikleri kılavuzlama işidir. Öğretme, bireyin belli davranış değişiklikleriyle sonuçlanacak yaşantılar geçirmesini sağlama etkinlikleri olarak da tanımlanabilir (Özçelik, 1987)

Masaj: Vücut kasları üzerinde el ya da aletle yapılan, kasları güçlendirici, rahatlatıcı, gevşetici, fizyolojik ve psikolojik etkilere sahip uygulama metodudur.(Kanbir, 2005)

SPA: (Saunus per Aquem) : Su ile Gelen Sağlık. Latince “Sanitas”, “Sağlık”, “Aqua”, “Su” kelimelerinin birleşimi sudan veya suyla gelen sağlık olarak bilinmektedir.

Şiyatsu: Akupunktur noktalarının ve bu noktaların üzerinde bulunduğu meridyenlerin elle uyarılması prensibine dayanır.(Ergün,2012)

Terapi: Uygulama bilimi.

Terapist: Belirli bakımlar üzerinde uzmanlaşmış kimse.

BÖLÜM II
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. SPA Tanımı ve Çeşitleri

SPA (Saunus per Aquem) Su ile Gelen Sağlık. Latince "Sanitas", "Sağlık", "Aqua", "Su" kelimelerinin birleşimi sudan veya suyla gelen sağlık olarak bilinmektedir.(Çetin, G.2006).

SPA endüstrisinin bölümlerine bakarsak, her biri sağlık ve Wellness hizmeti vermektedir. Uluslararası SPA Birliğinin de sınıflandırdığı şekilde, yedi ana grupta görüyoruz:

- **CLUB SPA:** Ana gayesi fitness olan sadece üyelerine günübirlik SPA hizmetleri de verebilen kulüpler.

- **CRUISE SHIP SPA :** Gezi gemilerinde bulunan SPA, Fitness, Wellness hizmetleri yanında SPA menüsü de olan merkezler.

- **DAY SPA:** Misafirlerine günübirlik SPA hizmeti veren yerler. Bu kategori Spa türleri içinde en yaygın olanıdır.

- **DESTINATION SPA :** Tek gayesi, misafirlerine, huzurlu bir ortamda yeni bir hayat tarzı seçeneğini ve beden ve ruhsal sağlıklarını kazanmalarını, Spa hizmetleri, fiziki fitness olanakları, muhtelif bakımlar eğitim programları ve konaklama hizmetlerinin bütünü ile sunmalarıdır. Spa menüleri de özellikle uygulanmaktadır.

- **MEDICAL SPA :** Ana gayesi geniş kapsamlı tıbbi ve wellness bakımlarını, özellikle Spa hizmetleri ile entegre ederek, gereğinde geleneksel ve tamamlayıcı terapi ve bakımlar ile sunmaktadır.

- **MİNERAL SPRING SPA:** Doğal, mineral, termal veya denizsuyu kaynakları kullanılarak verilen wellness ve Spa hizmetlerini, hidroterapi uygulamalarını kapsayan kaplıca ve ılıcalar.

- **RESORT/HOTEL SPA :** Bir tatil köyü ve otelin eklentisi olarak, karlı olacağı veya diğer rakiplerine göre müşteri temininde avantaj yaratabilmesi gayesi ile açılmış, Spa hizmetleri, fitness ve wellness olanakları da bunabilen, ağırlıklı olarak geleneksel tatil yerleri, Spa menüleri de alternatif olarak sunulmaktadır. Spa destinasyonları, sağlık ve wellness programlarının Spa hizmetleri ile entegrasyonunda gelinen son nokta olmaktadır.

Şiyatsu masajı uygulamaları genellikle Resort/Hotel ve Destination SPA merkezlerinde uygulanmaktadır. Bu sağlık turizmi açısından önem taşımaktadır. Shıatsu masajı maniplasyonun diğer yöntemlerine nazaran daha kolay, ekonomik ve pratiktir. Bu uygulamalar SPA merkezlerinde eğitim alan kişiler tarafından yapıldığında muşteri (turist) memnuniyeti artacaktır.

Şiyatsu Terapisti Eğitim Programı Türkiye'de uygulanmazken (Yalnız bazı kurumlar 3-7 günlük şeklinde eğitim programı sunuyorlar ki bunun da ne kadar etkili ve gerçekçi olduğu bilinmiyor), diğer AB, ABD vs. ulkelerde gelenlikle 1-2 yıllık eğitim programına sahiptir (Aksoy, 2006). Bu araştırma ülkenin bu açıdan eksikliğinin giderilmesine yönelik olduğu için önemlidir.

2.2. Masajın Tanımı

Masaj, vücut kasları üzerine kaydırıcı ürünler kullanılarak el veya aletle yapılan, rahatlatıcı, gevşetici, kasları güçlendirici, fizyolojik ve psikolojik etkilere sahip bilimsel uygulama metodudur. Masaj içgüdüsel bir davranıştır. Masaj yüzyıllardan beri egzersizle birleşip günümüze kadar gelmiştir (Kanbir, O.2001:s.1).

Masaj, Arapça "mass; yavaşça bastırmak, dokunmak" ve yunanca " massein; yoğurmak " anlamına gelen kelimelerden gelir. Masaj, Vücuttaki yumuşak dokular üzerine yapılan sistemik ve bilimsel el hareketleridir. Masaj yapan erkeklere masör denir. Masaj yapan bayanlara masöz denir(Kanbir, 2001:s. 2).

Masaj, mekanik bir olay değil, bedenin tümünü ya da belirli bir bölümünü rahatlatmak için yapılan dokunma sanatıdır (Çetinkaya, 2007:s. 17).

Masajda esas olarak dört teknik kullanılmaktadır.

1.Hoffa Tekniği (Alman)

2.Mennell Tekniği(ingiliz)

3.Me Millan Tekniği (Amerikan)

4.Ling Tekniği (isveç) (Çaldemir,2006)

2.3. Masajın Tarihçesi

Masaj ilk kez Asur, Babil, Çin, Hindistan, Pers, Mısır, Eski Yunan ve Roma toplumlarında tedavi amacıyla kullanılmıştır. Masaj hakkında ilk kitap Çin'de yazılmıştır.En eski uygulamaların Çin ve Hindistan'da yapıldığını görüyoruz. Başlangıç M.Ö. 3000 -5000 yılına kadar gidiyor.

Belgeler eski Mısırlıların ve Perslerin de masajı tanıdıklarını göstermektedir. Bu konuda en eski ve derli toplu bilgileri eski Yunan Hekimleri veriyorlar. Homer (İ.Ö.1000) masajda yağın kullanıldığından söz ediyor; yağların özelliklerini nasıl ve nerede kullanılacağını açıklıyor. Herodot (İ.Ö. 484–380) eflöraj ve friksiyondan söz ediyor. Hipokrat (İ.Ö. 460–380) omuz çıkığının tedavisinde çıkığın yerine konmasından sonra, hafifçe ovulmasının yararlı olacağını söylüyor (Tuna, N.2004: s.1).

Şekil 1: Roma Dönemi Duvar Kabartmalarında Masaj

Orta Çağda ve Roma İmparatorluğu'nda önemli bir tedavi yöntemi olmasına karşın, Roma'nın son dönemlerinde önemini yitirmiş, Rönesans'la birlikte tekrar eski önemini kazanmaya başlamıştır. (Tuna, N.2004: s.1).

2.4. Masaj Sınıflandırmaları

Araştırmacılar masaj teknikleri üzerinde çalışarak, farklı amaçlar için uygulanabilecek farklı masaj tekniklerini geliştirmişlerdir. Günümüzde artık hangi tekniğin ne zaman uygulanması gerektiği ve etki mekanizmaları ile ilgili pek çok çalışma bulunmaktadır.

Masajı;

- Kullanım amacına göre
- Uygulanan tekniğe göre
- Kullanılan araç-gerece göre
- Kullanılan preparatlara göre
- Uygulama aralığına göre
- Ülkelere göre
- Vücutta uygulandığı bölgeye göre
- Uygulama yönüne göre
- Uygulanacak kişinin özelliklerine göre
- Yaratılmak istenen etkiye göre
- Kullanılan hareketlere göre
- Diğerleri olarak sınıflandırabiliriz.

2.4.1. Kullanım Amacına Göre

- Klasik Masaj: Rahatlatma ve dinlendirme
- Tıbbi Masaj: Tedavi amaçlı uygulanan masaj teknikleri
- Spor Masajı: Antrenman öncesi, sırasında ve sonrası kas kasılmalarını önleme
- Güzellik ve Vücut Bakım Masajı: Yüz, el, ayak ve vücut bakımı
- Kültürel Masajlar: Zihinsel, bedensel, ruhsal rahatlama ve tedavi

- Diğerleri

2.4.2. Uygulanan Tekniğe Göre

- İsveç Tekniği; Ling, Peter H.
- Hoffa - Gocht Tekniği; A. Hoffa
- Mennel Tekniği; Mennel J.B.
- Biyoenerji Teknikleri
- Diğerleri

2.4.3. Kullanılan Araç ve Gerece Göre

- El ile Masaj (Klasik masaj, cilt bakım masajları, aromaterapi masajı)
- Aletli Masaj (Shaking aletleri, Vakum terapi, vibrasyon cihazları)
- Taş Masajı (Volkanik taşlarla)
- Su ile Masaj (SPA)
- Kese Masajı (Ayurveda-Navarakizhi)
- Diğerleri

2.4.4. Kullanılan Preparatlara Göre

- Yağlar (Bitkisel veya mineral yağ, fıstık yağı, kakao yağı, bebek yağı)
- Cold Kremler (yağlı krem)
- Pudralar (dokuların kolay kavranabilmesi, temizlenmesi)
- Kozmetik Ürünler (Temizleyiciler, sellülit gidericiler, nemlendiriciler vb.)
- Diğerleri

2.4.5. Uygulama Aralığına Göre

- Her Gün (Klasik masaj, güzellik ve vücut bakım masajları, spor masajı vb.)
- Gün Aşırı (Tıbbi masajlar, lenf drenaj masajı vb.)
- 72 Saatte Bir (Aromaterapi ve kültürel masajların çoğu)
- Haftada Bir (Sert tekniklerin kullanıldığı vibratör veya vakumterapi)
- Diğerleri

2.4.6. Ülkelere Göre

- Çin ve Japon Kökenli Masajlar: Shiatsu, akupressur,
- Hindistan Kökenli Masajlar: Ayurveda, Bebek masajı(Tui-Na)
- Yunan Kökenli Masajlar: Spor masajı, Fitness
- Roma Kökenli Masajlar: Roma hamamı
- Türk Kökenli Masajlar: Hamam, Kese ve Köpük masajı
- Diğerleri

2.4.7. Vücutta Uygulandığı Bölgeye Göre

- Üst Ekstremite (Kollar ve boyun)
- Alt Ekstremite (Ayak ve bacaklar)
- Yüz Masajı: Cilt Bakım Masajı
- Saçlı Deri Masajı: Çampisaj
- Sırt Masajları: Omurga masajı
- Bütün Vücut: Klasik masaj
- Kalp Masajı
- Diğerleri

2.4.8. Uygulama Yönüne Göre

- Kalbe Doğru (Kalp masajı)
- Lenf Noktalarına Doğru (Mc Millian Tekniği)
- Sinir Noktalarına Basınç(shiatsu, akupressur)

2.4.9. Uygulanacak Kişinin Özelliklerine Göre

- Hamile Masajı
- Bebek Masajı
- Sporcu Masajı
- Hasta Masajı
- Diğerleri

2.4.10. Yaratılmak İstenen Etkiye Göre

- Mekanik (Tui-Na masajı, Lenfatik masaj, Aromaterapi, Ayurveda vb.)
- Fizyolojik (Osteopati, Chiroprakti, Periost masajı vb.)
- Refleks (Refleksoloji, Akupressur, Shiatsu, Bağ dokusu masajı vb.)
- Psikolojik (Güzellik ve vücut bakım masajları, klasik masaj vb.)
- Diğerleri

2.4.11. Kullanılan Hareketlere Göre

- Sıvazlama Hareketi ile Yapılan Masajlar
- Titreşim Hareketi ile Yapılan Masajlar
- Basınç Hareketi ile Yapılan Masajlar (Shiatsu, Akkupresur…)
- Yoğurma Hareketi ile Yapılan Masajlar
- Terapötik Dokunma Hareketi ile Yapılan Masajlar
- Diğerleri (Podder, t.2005: s.13).

2.5. Masajın Temel Amaçları

- Kasları güçlendirmek
- Kan dolaşımını hızlandırmak
- Eklemlerin hareketini arttırmak
- Kaslara ve dokulara daha çok oksijen iletmek
- Vücutta biriken toksin maddelerin atılımını sağlamak
- Psikolojik rahatlama sağlamak, masajın temel amaçlarındandır.
- Vücuttaki dokuların ve organların düzenli olarak çalışmasını sağlamak
- Doğal yaşlanma sürecini yavaşlatmak ve derinin elastikiyetini koruyarak kırışıklıkların oluşumunu geciktirmek (Kanbir, 2001:s.8).

2.6. Masajın Yapılması Gereken Durumlar (Endikasyonlar)

- Uzun yatak istirahatlarında,
- Kabızlıkta,
- Pasif ısı sağlamak için,
- Motivasyonu sağlamak için,
- Ruhsal gerginliği gidermede,
- Her türlü egzersizlerden önce ve sonra,
- Sinirleri uyararak aktifliği sağlamak için,
- Kas gerginliği ve krampları gidermek için,
- Uykusuzluğu ve yorgunluğu gidermek için,
- Ürünlerin deri altına hızlı emilimini sağlamak için kullanılır. (Kanbir, 2001:s.8).

2.7. Masajın Yapılmaması Gereken Durumlar (Kontraendikasyonlar)

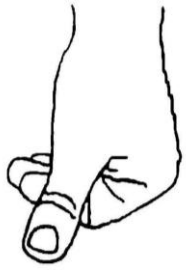
- Kalp Yetmezliklerinde ve tansiyon hastalıklarında,
- Apseli ve iltihaplı durumlarda ve deri hastalıklarında,
- Teşhisi belli olmayan tüm hastalıklarda,
- Açık yaralarda, yaralanmalarda yapılmaz ve çıkıklarda ve yanıklarda,

- Çok ağrılı olan durumlarda ve kas hastalarına,
- Damar hastalıklarında ve morluk ve şişlik olan bölgelere,
- Ateşli hastalıklarda ve kanser vakalarında,
- İyileşmemiş kırıklarda ve yeni ameliyatlılarda,
- Hamileliğin ilk aylarında ve bazı durumlarda hamilelik süresince,
- Kıl kökü iltihabı gibi yerel sorunlarda ve karın hastalıklarında yapılmaz. (Kanbir, 2001:s.9).

2.8. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı

2.8.1. Şiyatsu Masajı

Shiatsu Japonca "shi: parmak" ve "atsu: basınç" kelimelerinden oluşur. **Shiatsu**' nun Türkçe söylenişi **Şiyatsu**' dur.

Şekil 2: Parmak Baskı Masajı Uygulama Tekniği

Şiyatsu iğnesiz akupunktur olarak da tanımlanır, meridyen noktaları aynıdır. Şiyatsu diğer masaj yöntemlerinden çok farklıdır. Çünkü şiyatsu da vurma, yoğurma titreşim gibi masaj manipülasyonları yoktur. Sadece basınç ve germe hareketi vardır.

Şekil 3: Eski Çin Görsel Kaynaklarında Şiyatsu Masajı

Şiyatsu, parmak uçlarını, avuç içlerini, başparmaklarını ve dirseklerini, dizlerini hatta ayaklarını yüzlerce meridyen üzerinde kullanır. Şiyatsu'nun uygulama noktası enerji akışı "ki" ye yöneliktir**.** (Podder, T.2005: s.90).

Shiatsu'nun kökeni binlerce yıl önceye, akupunkturdan da çok önceye dayanmaktadır.Akupunkturcular, iğne korkusu olan insanların, akupunktur yaptıramadığı için iğnenin yarattığı etkiyi sağlayacak yöntemi yani şiyatsu masajını tavsiye ediyor.

2.8.2. Yaşam Enerjisi (Ki, Chi, Qi)

Çin kökenli olan Shiatsu masajının temeli, doğu felsefesi ve tıbbına dayanır. Doğu felsefesi ve tıbbına göre doğadaki tüm canlılarda YİN (dişil enerji) ve YANG (eril enerji) uyumlu bir denge içindedirler. Shiatsu, vücutta bulunan Yin ve Yang enerjilerini harekete geçirerek düzenler, böylece bedende bir enerji dengesi oluşturur ve kişinin sağlığına (doğal haline) kavuşmasına yardımcı olur (Podder, T.2005: s.90).

Doğu tıbbına göre bedenin kendi içindeki dengesi ile bedenin dış dünya ile olan dengesinin bozulması sadece hastalıklara yol açmakla kalmayıp, kişinin çevresi ile olan sosyal ilişkilerini de olumsuz yönde etkiler. Bu tür dengesizlikler iç organlarda bozukluklara ve hastalıklara yol açabileceği gibi, kişinin huzursuz, mutsuz veya depresif olmasına da neden olabilir. Geleneksel tedavi yöntemleri semptomları ortadan kaldırmaya yönelikken, doğu tıbbında amaç bedendeki enerji bozukluklarını

dengelemek ve böylece hastalık nedenlerini ortadan kaldırmaktır. Doğu felsefesinde hastalıkların sonucu ne olursa olsun, nedeni kesinlikle vücudun yin ve yang uyumsuzluğu sonrası meydana gelen dengesizliğinden oluştuğu düşünülür. Shiatsu bu dengesizliği gidermek için uygulanan en önemli yöntemlerden biridir. (Tappan, 2005:s.352).

Ki denilen yaşam enerjisinin (gücünün) aktığı meridyenler yani kanallar üzerindeki belli noktalara uygulanan basınç sayesinde vücudun çeşitli bölgelerinde bulunan gerginlikler ve kasılmalar giderilir.

Şiyatsu'ya göre beden ile dış dünya arasında uyumlu bir dengenin kurulması ve korunması amaçlanır. Bu dengenin bozulması, bir başka değişle, hayat enerjisinin aktığı meridyenlerde düzensizliklerin veya tıkanmaların oluşması sonucu bedende çeşitli rahatsızlıklar veya hastalıklar oluşabilir. Şiyatsu uzmanı elleri aracılığı ile yaşam enerjisinin azaldığı, tıkandığı, yoğunlaştığı bölgeyi tespit eder ve vücudu yeniden dengeye ulaşmasında destekler. Parmak ve avuç içleri ile meridyenler üzerindeki belirli noktalara uygulanan basınç sonucu tıkanmalar açılır ve böylece düzenli bir enerji akışı ve kan dolaşımı sağlanır. Şiyatsu terapisinde amaç hastalıkların semtomatik etkilerinin giderilmesi değil, bedenin kendi kendini iyileştirmesi sürecinde desteklenmesidir. Bağışıklık sisteminin güçlenmesine de katkı sağlar. (Tappan, 2005:s.352).

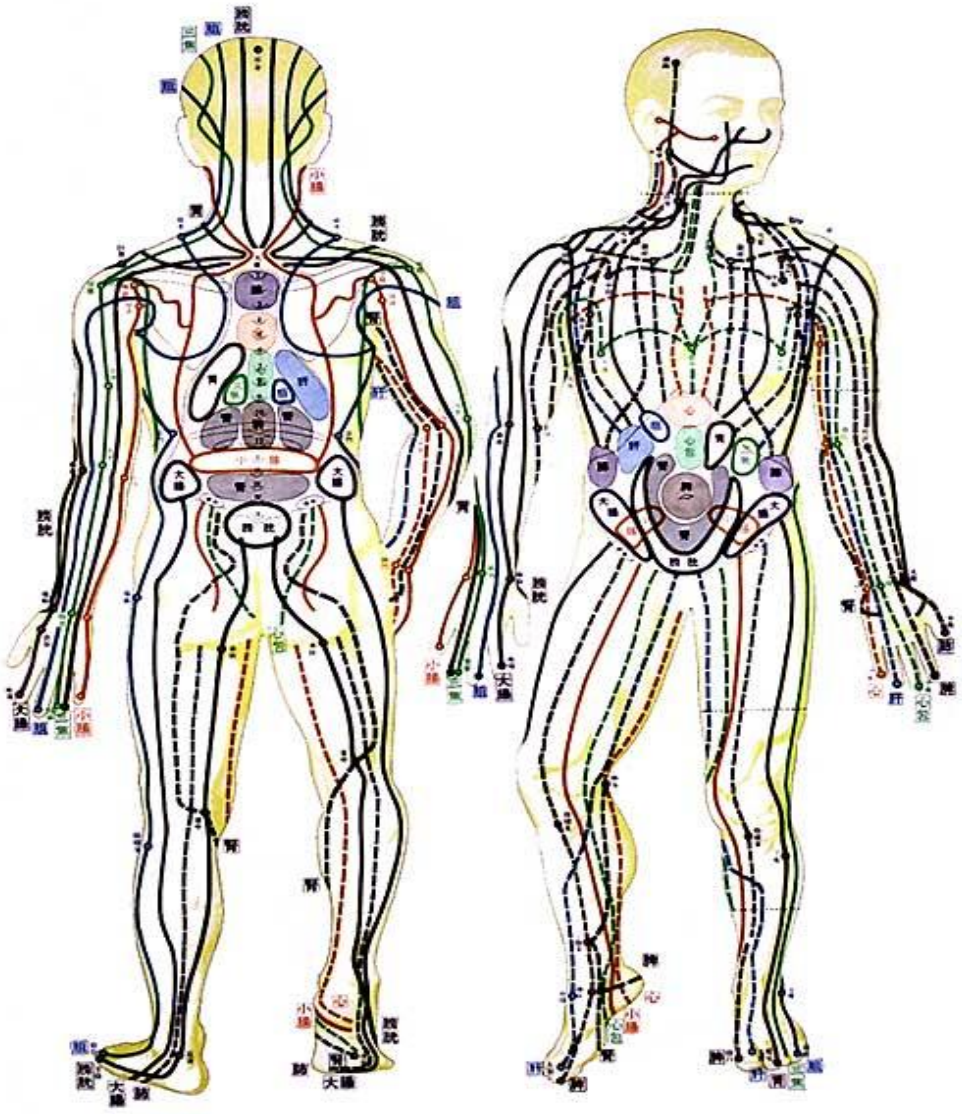
2.8.3. Meridyenler (Tsubo Noktaları)

Ki' nin vücudumuzda dolaşması bazı kanallarla veya meridyenlerle olur. Bu kanallar kan damarlarından ve sinirlerden bağımsızdırlar. 26 meridyen Ki' yi vücudumuzun bir ucundan diğer ucuna taşımak üzere bütün vücudumuzu sararlar. Ki denilen enerji, bu kanallardan akar.

Sağlıklı kişilerde, enerji bu kanallarda kesintisiz bir şekilde dolaşır. Meridyenler, arter ve venler gibi röntgen teknikleri ile içlerinden bir takım sıvıların geçirilmesi yoluyla tespit edilemezler. Ancak radyoizotopların enjeksiyonları ile kanalların varlığı gösterilmiştir. Robert O.Becker, kanalların varlığını bazı elektrikli ölçümlerle göstermiştir. Bu meridyenlerde elektrik akımının geçişine karşı direnç daha düşüktür (Çevik, C.2001: s.66).

Meridyenler, noktaların birleşmesi ile oluşurlar. Yaklaşık olarak 1000 meridyen noktası bulunur. Bu noktaların ancak 300 – 350 tanesi tedavilerde kullanılır. Şiyatsu masajında on iki ana organı temsil eden 12 meridyen vardır; "Akciğer, Karaciğer, Kalp, Böbrek, Mide, Dalak, Safra kesesi, Kalın bağırsak, İnce bağırsak, Mesane, Perikard, Üçlü ısıtıcı " meridyenleri vardır.

On iki meridyen bir sıraya göre dizilirler. Bu sıra Ki 'nin akış yönüne göre düzenlenmiştir. Ki bir meridyenden çıkıp diğer bir meridyene girer. Bu akış esnasında ki bazen minimum düzeye iner, bazende maksimuma çıkar. Çinlilere göre meridyenler arasında fonksiyonel ilişkiler mevcuttur (Çevik, C.2001: s.69).

Şekil 4: 12 Meridyen

2.8.4. Meridyenlerin Sınıflandırılması

Klasik olarak 6 grupta sınıflandırılırlar:

- Ana Meridyenler: (12 adet).
- Dal Meridyenler: (Her bir ana meridyen için değişik sayıda bulunurlar).
- Birleştirici Meridyenler: (Connecting, luo, 15 adet).
- Diverging Meridyenler: (12 adet).
- Kas Meridyenler: (12 adet).
- Extra Meridyenler: (8 adet), (Çevik, C.2001: s.70).

2.8.5. Şiyatsu Masajinda Basınç Çeşitleri

Aşağıda bu basınç çeşitleri açıklanmıştır; (8 madde halinde)

2.8.5.1. Normal Basınç

Üç saniye kadar bastırıp kesilir. (Namikoshi, T.1994: s.22)

Şekil 5: Normal Basınç

2.8.5.2. Devamlı Basınç

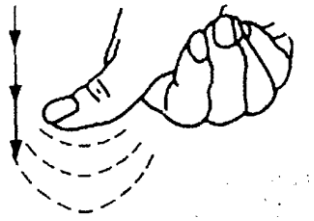
Genellikle avuç içi ile yapılır. Beş veya on saniye sürdürülür. Basınç 2-3 saniye içinde yavaş yavaş ve kararlı bir biçimde uygulanmalıdır. (Namikoshi, T.1994: s.22)

Şekil 6: Devamlı Basınç

2.8.5.3. Periyodik Basınç

Aynı noktaya üç ayrı yoğunlukta, üç aşamada basınç uygulanabilir. Birinci aşamada hafifçe bastırılır. Sonra el noktanın üstündeyken basınç kesilir, sonra orta düzeyde basınç uygulanır. Basınç kesilir, üçüncü aşamada kuvvetli basınç uygulanır. Her basınç üç ile yedi saniye arasında sürelerle uygulanır. (Namikoshi, T.1994: s.23)

Şekil 7: Periyodik Basınç

2.8.5.4. Aralıkı Titreşimli Basınç

Genellikle avuç içiyle organları etkilemek için yapılır. El hafifçe deri üstüne konur ve beş ya da on saniye ileri geri titreştirilir. (Namikoshi, T.1994: s.23)

Şekil 8: Aralıklı Titreşimli Basınç

2.8.5.5. Kaydırmalı Baskı Basınç

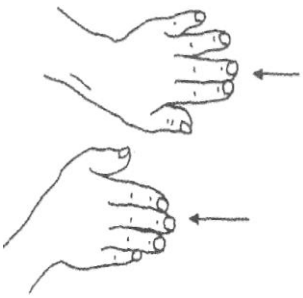
Parmak akıcı bir biçimde bir noktada ötekine kaydırılır. Her noktaya bir saniye bastırmak yeterlidir. Kas tutulmalarında, katılaşmış kaslarda kasın uzunluğu boyunca parmak kaydırılarak uygulanır. (Namikoshi, T.1994: s.23)

Şekil 9: Kaydırmalı Baskı Basınç

2.8.5.6. Avuç Ayasıyla Temasla Basınç

Bir elle ya da sırayla ellerden önce biri sonra ötekiyle veya üst üste bindirilmiş ellerle ve çabuk hareketlerle deriye basınç uygulanır. Bu uygulama sırta, karına ve göğüslere yapılır. (Namikoshi, T.1994: s.24)

Şekil 10: Avuç Ayasıyla Temasla Basınç

2.8.5.7. Tulumba Gibi Basınç

Tulumba Gibi Basınç Eli deriye iyice yapıştırarak emme basma tulumba gibi basınç uygulanır. Avuç iyice deriye yapıştırılır, basınç uygulanır, sonra el deriyle temas

kaybedilmeden yukarı kaldırılıp indirilir. Bu teknikle deriyi kaslara bağlayan birleştirici dokular gerdirilerek rahatlatır. (Namikoshi, T.1994: s.24)

Şekil 11: Tulumba gibi Basınç

2.8.5.8. Dairevi Basınç

Avuç içiyle deriye iyice bastırılır. Sonra elle veya ellerle yuvarlayıcı ve ovucu hareketler yapılır. Bu teknik göğüs ve karında uygulanır. Nokta masajları, sertleşmiş kasların katılaşma durumuna göre basıncın derecesi ayarlanarak yapılmalıdır. Tutulmuş kaslara birdenbire kuvvetle bastırmak ters etki yaptığı gibi hastanın da canını yakar. Önce kısa süreli yumuşak nazik hareketlerle başlanır sonra basınç artırılır. (Namikoshi, T.1994: s.25)

Şekil 12: Dairevi Basınç

2.8.6. Şiyatsu Masajının Uygulanabileceği Durumlar

Shiatsu'nun fayda sağladığı sık rastlanan rahatsızlıklar şunlardır:

- Stres, gerginlik
- Endişe, depresyon

- Yorgunluk, uykusuzluk,
- Sindirim sorunları,
- Adet problemleri,
- Menopozla ilgili sorunlar
- Boyun problemleri, boyun ve omuz sertleşmesi
- Bel ağrısı, siatik
- Eklem ağrısı ve tutulmalar
- Baş ağrısı
- Kabızlık
- Sırt ağrısı
- Burkulma ve zorlanma
- Shiatsu'nun hiçbir yan etkisi yoktur; çünkü akupunkturda olduğu gibi vücuda direkt olarak verilen herhangi bir enerji akımı yoktur. Anatomi bilgisine sahip olan ve vücudu iyi tanıyan kişiler Shiatsu eğitiminden sonra insan vücudu üzerinde uygulayabilirler. (Maranki, A.2009)

2.8.7. Şiyatsu Masajının Uygulanmaması Gereken Durumlar

- Shiatsu, hangi bölgelere ne oranda bası yapmak gerektiğini öğrenmeden, eğitimini almadan uygulanmamalıdır. Ayrıca açık yara olan ve iltihaplı yaralar üzerine uygulama yapılamaz.
- Kanserli bölgelere ve kanser hastalarına uygulanmamalıdır.
- Osteoporoz için uygun değildir.
- Yüksek tansiyon için özellikle kan damarlarına zarar verebilecek çok sert ve güçlü baskı uygulaması durumlarında uygun değildir.
- Yaşlılar, çelimsizler ve miyaljik ensefalit (ME, ayrıca kronik yorgunluk sendromu olarak da bilinir) hastaları gibi çok zayıf ya da güç kaybı olan alıcılar
- Varis damarları, Kırıklar (çatlaklar) üzerine uygulama yapılamaz.
- Ameliyat izleri ve adezyonlar üzerine uygulama yapılamaz.
- İltihaplı eklemler (ısı ya da kızarıklık olan) üzerine uygulama yapılamaz

- İltihaplı, kızarık ya da açık yaralı deri üzerine uygulama yapılamaz.
- Hamileliğin ilk 3 ayı deneyimli bir uygulayıcı tarafından iyi bir şekilde tedavi edilebilir.
- Mide ülseri gibi hekim tedavisi gerektiren hastalıklarda uygulanmaz.
- Ağır kalp hastalarında, böbrek ve akciğer yetersizliği olan kişilerde, yüksek ateşli hastalarda ve âdet döneminde olan kişilerde, göbekten aşağı noktalar kullanılmaz. (Beresford,2003:s.15)

2.8.8. Masörün ve Masözün Özellikleri

- Sağlam, güçlü ve kuvvetli bir beden yapısına sahip olmalıdır.
- Elleri büyük ve esnek, parmak uçlarının etli olması gerekir.
- Ellerin soğuk olmaması ve her iki elide aynı beceride kullanabilmeli.
- Alanda teknik ve teorik bilgisinin yeterliliği olması gerekir.
- Baskı tekniklerini doğru olarak uygulayabilmeli.
- İnsan anatomisi ve fizyolojisi hakkında bilgiye sahip olmalı..
- Müşteriye güven vermelidir.
- Kişisel temizliğe ve dış görünüme önem vermeli.
- Masaj yaptığı kişi ile çok fazla konuşmamalıdır.
- Masajın yapılması gereken durumları bilmelidir.
- Masajın yapılmaması gereken durumları bilmelidir. (Podder, T.2005: s.96).

2.8.9. İlgili Araştırmalar

Shiatsu masajı eğitim programı içeriğinin oluşturulması ile ilgili doğrudan bir kaynağa rastlanmamıştır. Ancak araştırma problemini açıklamaya ve yorumlamaya yardımcı olacağı düşünülen araştırmalar ile konuyla ilgili çalışmalar incelenmiş ve aşağıda özetlenmiştir.

Namıkoshı, (1994). "Şiatsu Dokunmayla Gelen Sağlık ve Rahatlık" adlı kitabında, şiatsu nedir, başlıca teknikler, basınç uygulamada çeşitli yöntemler, basınç çeşitleri, bastırma derecesi, şiatsu ilkesi, şiatsu noktaları, dikkat edilecek şeyler, bütün bedene şiatsu, daha canlı olmak için şiatsu, yorgunluk ve stresi yok etmek için şiatsu, sık rastlanan rahatsızlıkların iyileştirilmesi, daha güzel olmak için şiatsu, şiatsu ve streçing, çocuklara şiatsu, şiatsu'nun yarattığı mucize herkeste zaten var olan kendi kendini iyileştirme gücünü harekete geçirmektedir.

Goldberg, (1995), "Güzellik Terapisti için Vücut Masajı" adlı kitabında, masajın tarihi, manipülasyonlar ve masaj tekniği, masajın fizyolojik etkileri, masajın psikolojik etkileri, masajı uygulama yöntemi, kemikler, eklemler, kaslar, pasif hareketler, aktif egzersizler, solunum ve gevşeme, masaj tedavisinin basamakları, masajın ağrı kontrolü için kullanılması, masaj nasıl yapılır, baş masajı, yüz masajı, ülkeler masajı ve yeni teknikler, güzellik terapisi uzmanlığı masaja talebin artmasıyla, hızla büyümüştür. Bu kitap öğrenmek, masajı gözden geçirmek, masaj standartlarını geliştirmek isteyen öğretmen ve güzellik terapistleri için yazılmıştır.

TUNA, (2004). "A'dan Z'ye Masaj" adlı kitabında, klasik masajın tarihsel gelişimi ve öncüleri, genel bilgiler, masör, masaja hazırlık, masajın süresi, masajın hızı ve sertliği, masaj hareketlerinin sırası, masaj odasının ısısı, masaj öncesi egzersizleri, klasik masaj tekniği ve manipülasyonlar, öfloraj, petrisaj, friksiyon, tapotmen, vibrasyon, klasik masajın etkileri ve etki mekanizması, klasik masajın endikasyonları, klasik masajın kontraendikasyonları, klasik masajın bölgelere göre uygulanması, nedbe dokusu güdük masajı, kendi kendine masaj, bağ dokusu masajı, lenf drenajı, Shiatsu ve akupuressur, spor masajı, spor sakatlanmaları ve masör konuları ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Öğretmenlerin, öğrencilerin, masör ve masözlerin ellerinde bulunması gereken önemli bir kaynaktır.

KANBİR, (2005). "Klasik Masaj" adlı kitabında, klasik masajın tanımı, masajın tarihçesi, masajın çeşitleri, masajın dokular üzerine etkisi, fizyolojik etkileri, psikolojik etkileri, masör ve masözün özellikleri, masaj odasının özellikleri, masaj yapılırken dikkat edilmesi gereken kurallar, masaj yapılması gereken kişiler, masaj yapılmaması gereken kişiler, klasik masaj tekniği ve manipülasyonlar, öfloraj hareketi, petrisaj hareketi, friksiyon hareketi, tapotmen hareketi, vibrasyon hareketi, anatomi, fizyoloji, kaslar ve kemikler, dolaşım sistemi, masaj konuları anlatılmıştır.

ANDERSON, (2008). "The Practice of Shiatsu" adlı kitabında shiatsu tanımı, shiatsu tarihçesi, shiatsu çeşitleri, shiatsunu prensipleri, shiatsunun başlıca teknikleri, basınç uygulamada çeşitli yöntemler, basınç çeşitleri, basınç derecesi, shiatsu ilkesi, shiatsu noktaları, shiatsu da dikkat edilecek kurallar, bütün bedene shiatsu, meridyenler, shiatsu, sık rastlanan rahatsızlıkların iyileştirilmesi, shiatsu yapılmaması gereken rahatsızlıklar ayrıntılı anlatılmaktadır. Bu kitap da konular ayrıntılı anlatılmıştır. Kitabı alan kişiler çok fayda sağlar.

Podder, (2009), "Her Yaş İçin Masaj ve Etkileri" adlı kitabında, masajın kökeni, masaj terapisinin tarihçesi, masajın fiziksel faydaları, masajın duygusal faydaları, masaj tipleri, masaj tedavisinin basamakları, masajın ağrı kontrolü için kullanılması, değişik ülkelerde bebek masajı, bebek masajının faydaları, masajın bebeğinizin uykusuna faydası, masaj nasıl yapılır, baş masajı, yüz masajı, spor masajı, işyeri masajı, ayurvedik ve isveç masajı, doğu masajı teknikleri, ying yang, beş element, japon shiatsu masajı, shiatsu felsefeleri, shiatsu uygularken uyulacak temel kurallar, meridyenler, kafa ve yüzde shiatsu, shiatsu'yu yaygın hastalıklar için kullanmak, çin masajı, moğol masajı, tibet masajı, tayland masajı, thai masajı, aromaterapi masajı, aromaterapi yağları, yağların yararları, temel yağlar ne zaman kullanılmalı, reflexoloji masajı, reflexoloji yararları, reflexoloji noktaları, reflexoloji uygulama teknikleri, masajla tedavi, temel masaj teknikleri, önleyici masaj, vücut masajı, kendi kendinize masaj, masaj yağları ve terapatik özellikleri, temel yağlar ve kullanımları ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Bu terapilerin muazzam etkileri var. Hepsini öğrenmek çok kolay, sadece biraz azim ve sabır gereklidir. Bu kitap da masaj ile ilgili önemli bilgiler verilmektedir.

Maranki, (2009). "Shiatsu Noktalarla Mucizevi Tedaviler" adlı kitabında, noktalarla tedavi, sağlıklı yaşamanın pratik yolları, egzersizler, vücutta kanallara göre noktalar ve yerleri, noktalarla hastalıkların önlenmesi ve mucizevi tedavi metotları kapsamlı şekilde açıklanmaktadır. İnsan vücudunda 365 yaşam noktası bulunmaktadır. Çeşitli sebeplerle bloke edilen, balans ayarı bozulan bedene ve hücrelere masaj yöntemiyle enerji yüklenir. Bu enerji ile hücreler yeniden harekete geçirilir ve beden eski sağlığına kavuşur. Kitapta bunun nasıl olacağı uygulamalarla anlatılıyor.

Shiatsu masajı eğitim programının içeriğinin belirlenmesine ilişkin bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak eğitim ve ders programının içeriğinin belirlenmesine ilişkin aşağıdaki araştırmalara rastlanmıştır:

Ömür Uçar (2004), "Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmenlik Programında Yer Alan Kozmetik Ürünler I ve Kozmetik Ürünler II Derslerinin İçeriğine İlişkin Öneriler" adlı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi içerik hazırlama konusunda kişilere yardımcı olacak nitelikli bir çalışmadır.

Hasret Altıntaş (2005), "Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmenlik Programında Yer Alan Cilt Bakım Kozmetikleri ve Bakım Teknikleri I-II ve Uygulamaları Derslerinin İçeriğine İlişkin Görüşler" adlı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tez çalışması içerik hazırlamada araştırmacılara yardımcı olacak niteliktedir.

Gülseren Çetin (2006), "Wellness Spa Terapisti Eğitim Programı İçeriğinin Belirlenmesi" konulu yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezinde içerik hazırlama konusunda yapılmış çalışmalardan biridir.

Meral Yıldırım (2007), "Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmenlik Programında Yer Alan Saça Renk Verme Teknikeri ve Uygulamaları I ve Saça Renk Verme Teknikeri ve Uygulamaları II Derslerinin İçeriğine İlişkin Görüşler" adlı yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, içerik hazırlama konusunda kişilere yardımcı olacak nitelikli bir çalışmadır.

Sheyda Emami (2008), "Refleksoterapist Eğitim Programı İçeriğinin Belirlenmesi'' konulu yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezinde içerik hazırlama konusunda yapılmış çalışmalardan biridir.

BÖLÜM III
YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, veri toplama araç ve teknikleri, verilerin analizi ve değerlendirilmesi aşamalarında yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modeline dayanmaktadır. Şiyatsu Masajı Eğitim Programı içeriğin oluşturulmasına ilişkin Akademisyen, Branş Öğretmeni, Şiyatsu uygulayıcıları ve Fizyoterapistlerin görüşlerini belirlemek için tarama modeline dayalı, betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Betimsel yöntem; olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların 'ne' olduğunu betimlemeye çalışır. Betimleme araştırmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır (Kaptan,1998,s.59).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenimi; konu ilgili akademisyenlerin, branş öğretmenlerinin, fizyoterapistlerin, şiyatsu uygulayıcıları oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın örneklemimi; random yöntemiyle belirlenmiş akademisyenlerden (20), branş öğretmenlerinden (80), fizyoterapistlerden (40), şiyatsu uygulayıcılarından ise ulaşılabilen (40) kişi oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Tekniği

Öncelikle akademisyenler ve Shiatsu masajı uygulayıcılarından oluşan 40 kişinin görüşleri doğrultusunda Shiatsu Masajını başarılı bir şekilde uygulayabilmeleri için almaları gereken dersler ve konuların içeriklerine ilişkin taslak bir eğitim programı

belirlenmiştir. 40 kişi ile ön uygulama yapıldı ve bu görüşler doğrultusunda anketin son şekli verildi.

Anket formu araştırmanın amacına uygun problem ve alt problemleri yanıtlayacak biçimde 97 sorudan oluşmaktadır. Anket, 180 kişiye uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Çalışmanın bu bölümünde araştırma kapsamında yapılan anketin sonuçları değerlendirilmiştir.

Derslere ait ortalama, standart sapma ve güvenilirlik değerlerini belirlemek için Cronbach's Alfa (α) test istatistiği kullanılmıştır. Şiyatsu masajı ders içeriğinde yer alması gereken konuların güvenilirlik analiz sonuçları, Cronbach'ın Alfa (α) test istatistiği kullanılarak elde edilmiştir. Anketlerden elde edilen veriler tablolar halinde yorumlanmıştır.

Verilerin analizi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Araştırma kapsamında, tesadüfi (random) yöntemi ile belirlenen örneklem grubuna uygulanan anket formları, araştırmacı tarafından numaralandırılmıştır.

Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış, SPSS 19 (Statisticial Package for the Social Sciences) programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde yüzde, frekans değerleri hesaplanmış ve gruplar arasında farklılık olup olmadığını ölçmek için tekyönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır.

Frekanslar (F): Belli bir seçeneği tercih eden kişi sayısı

Yüzdeler (%): Frekans sayısı x 100 / Grubun Toplam Sayısı

BÖLÜM IV
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada ele alınan problemin çözümü için toplanan verilerin istatistiksel çözümlemesi sonucunda elde edilen tablolar ile bulgular, bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1: ***Katılımcıların Mesleklerine Göre Dağılım***

Meslekler	Kişi Sayısı (N)	Yüzde (%)
Akademisyen	20	11,1
Fizyoterapist	40	22,2
Öğretmen	80	44,4
Uygulayıcı	40	22,2
Toplam	**180**	**100**

Araştırmaya katılanların %11,1'i akademisyen iken ,%22,2'si fizyoterapist, %44,4'ü öğretmen ve %22,2'si uygulayıcıdır.

Araştırmaya katılanlara Shiatsu masajı ile ilgili bir eğitim alıp almadıkları ,almış iseler ne kadar sürelik bir eğitim gördükleri sorusu yöneltilmiş 180 kişiye sorulmuş yanlızca Shiatsu masajı uygulayıcılarının %.22.9 eğitim aldığını, diğerleri ise kişisel olarak yabancılardan öğrendiklerini belirtmiştir.

Ayrıca Shiatsu masajı eğitimi aldıklarını belirtenlere aldıkları bu eğitimin süresinin yeterliliği sorulmuş %22.6'sı eğitimin süresini yeterli bulurken, %77,4'ü eğitimin süresini yeterli bulmamıştır. Shiatsu masajı eğitimi aldıklarını belirtenlere aldıkları bu eğitimin ders içeriğine ilişkin görüşleri sorulmuş %11.8'i ders içeriğini yeterli bulurken, %88.2'si ders içeriğini yeterli bulmamıştır.

Tablo 2: ***Shiatsu M. Eğitim Programında Yer Alması Düşünülen Dersler***

DERSLER	Evet		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	Kişi Sayısı (N)	Yüzde (%)
ANATOMİ	176	**100,0**	0	**0,0**	**176**	**100**
FİZYOLOJİ	174	98,9	2	1,1	**176**	**100**
MİKROBİYOLOJİ VE HİJYEN	165	98,8	2	1,2	**167**	**100**
VÜCUT BAKIMI BİLGİSİ	162	98,2	3	**1,8**	**165**	**100**
SHİATSU MASAJI BİLGİSİ	177	**100,0**	0	**0,0**	**177**	**100**
SHİATSU MASAJI UYGULAMALARI	176	99,4	1	**0,6**	**177**	**100**
MESLEKİ İMAJ VE İLETİŞİM	163	98,8	2	1,2	**165**	**100**
SALON YÖNETİMİ	162	**97,6**	4	**2,4**	**166**	**100**
İLK YARDIM	173	99,4	1	**0,6**	**174**	**100**

Araştırmaya katılan katılımcıların tamamı (%100) "Anatomi" ve "Shiatsu Masajına Giriş", %98,9'u Fizyoloji, %98,8'i Mikrobiyoloji ve Hijyen, %98,2'si Vücut Bakım Bilgisi, %99,4'ü Shiatsu Masaj Uygulamaları, %98,8'i Mesleki İmaj ve İletişim, %97,6'sı Salon Yönetimi ve %99,4'ü İlk Yardım derslerinin Şiyatsu Masajı Eğitim Programında yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını önerilen derslerin S.M. Eğitim Programında olmasını istemişlerdir.

Tablo 3: ***Katılımcıların Anatomi Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Anatomiye Giriş	Akademisyen	0	0,0	4	**22,2**	14	77,8	18
	Fizyoterapist	1	**2,7**	3	8,1	33	89,2	37
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	77	97,5	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	38	97,4	39
	Toplam	1	0,6	10	5,8	162	**93,6**	173
İnsan Vücudunun Genel Yapısı	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	1	2,6	38	97,4	39
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	79	**100,0**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	**5,3**	36	94,7	38
	Toplam	0	0,0	3	1,7	171	**98,3**	174
Sinir Sistemi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	78	97,5	80
	Uygulayıcı	0	0,0	3	**7,7**	36	92,3	39
	Toplam	0	0,0	7	**4,0**	168	**96,0**	175
Endokrin Sistemi	Akademisyen	0	0,0	2	**11,1**	16	**88,9**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	3	8,8	31	91,2	34
	Öğretmen	0	0,0	8	10,0	72	90,0	80
	Uygulayıcı	0	0,0	4	10,3	35	89,7	39
	Toplam	0	0,0	17	**9,9**	154	**90,1**	171
Hareket Sistemi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	96,3	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	0	0,0	3	**1,7**	173	**98,3**	176
Dolaşım Sistemi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	4	**10,3**	35	**89,7**	39
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	96,3	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	38	97,4	39
	Toplam	0	0,0	8	**4,5**	168	**95,5**	176
Solunum Sistemi	Akademisyen	0	0,0	1	5,6	17	94,4	18
	Fizyoterapist	0	0,0	6	**16,7**	30	**83,3**	36
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	**96,3**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	4	10,3	35	89,7	39
	Toplam	0	0,0	14	**8,1**	159	**91,9**	173
Sindirim Sistemi	Akademisyen	0	0,0	1	5,6	17	94,4	18
	Fizyoterapist	0	0,0	7	**19,4**	29	**80,6**	36
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	**96,3**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	4	10,3	35	89,7	39
	Toplam	0	0,0	15	**8,7**	158	**91,3**	173
Boşaltım Sistemi	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	7	**20,0**	28	**80,0**	35
	Öğretmen	0	0,0	4	5,0	76	**95,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	3	7,7	36	92,3	39
	Toplam	0	0,0	16	**9,3**	156	**90,7**	172
Üreme Sistemi	Akademisyen	0	0,0	8	**44,4**	10	**55,6**	18
	Fizyoterapist	2	5,9	8	**23,5**	24	70,6	34
	Öğretmen	0	0,0	10	12,5	70	**87,5**	80
	Uygulayıcı	2	**5,1**	6	15,4	31	79,5	39
	Toplam	4	**2,3**	32	**18,7**	135	**78,9**	171
Duyu Organları	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	6	**16,7**	30	**83,3**	36
	Öğretmen	0	0,0	4	5,0	76	95,0	80
	Uygulayıcı	1	**2,6**	2	5,3	35	92,1	38
	Toplam	1	**0,6**	12	**7,0**	159	**92,4**	172

Tablo 3’de görüldüğü gibi katılımcıların %93,6’sı Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Anatomi Dersinde **“Anatomiye Giriş”** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %5,8'i kısmen gerekli olduğunu ve %0,6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, Anatomi Giriş Konusunun Anatomi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Anatomiye Giriş konusunun Anatomi dersi kapsamında yer almasını yalnızca Fizyoterapistler küçük bir oranla (% 2,7) gerekli görmezken, gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre Öğretmen ve Uygulayıcılarda daha yüksektir.

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların tamamına yakını (%98,3), Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Anatomi Dersinde **“İnsan Vücudunun Genel Yapısı”** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,7’si kısmen gerekli olduğunu belirtmiş, gereksiz gören katılımcılara ise rastlanmamıştır. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların tamamına yakını “İnsan Vücudunun Genel Yapısı” konusunun Anatomi Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Araştırmaya katılan Akademisyenlerle, Öğretmenlerin tamamı “İnsan Vücudunun Genel Yapısı” konusunun, Anatomi Dersinde yer almasını gerekli görürken, bu oran Uygulayıcılarda % 94.7’dir. Gereksiz gören katılımcı ise olmamıştır.

Tablo 3’de görüldüğü gibi katılımcıların tamamına yakını (%96’sı), "**Sinir Sistemi**" konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4’ü kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını, Sinir Sistemi konusunun Anatomi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı Akademisyenlerde yüzde yüz iken, bu oran Uygulayıcılarda biraz düşmüştür (% 92.3), Gereksiz gören katılımcıya ise rastlanmamıştır.

Tablo 3’de görüldüğü gibi katılımcıların %90,1’i “**Endokrin Sistemi**" konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %9,9'u kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların “Endokrin Sistemi” konusunun Anatomi Dersinde yer almasını uygun gördükleri

söylenebilir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranı birbirine çok yakın iken, gereksiz gören katılımcı olmamıştır.

Katılımcıların tamamına yakını (%98,3), "**Hareket Sistemi**" konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtirken, %1,7'si kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Akademisyen, Fizyoterapist ve Uygulayıcıların tamamı gerekli görürken, bu oran Öğretmenlerde % 96.3'tür.

Tablo 3'de görüldüğü gibi katılımcıların (%95,5), **"Dolaşım Sistemi"** konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,5'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Akademisyenlerin tamamı gerekli görürken, bu oran Fizyoterapistlerde % 89,7'dir. Gereksiz gören katılımcı olmamıştır.

Katılımcıların (%91,9), **"Solunum Sistemi"** konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %8,1'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin %96,3'ü gerekli olduğunu belirtmiş iken, bu oran Fizyoterapislerde %83,3' tür.

Tablo 3'de görüldüğü gibi katılımcıların (%91,3), **"Sindirim Sistemi"** konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %8,7'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların ; Anatomi Dersinde "Sindirim Sistemi" konusunun yer almasını uygun gördükleri söylenebilir. Araştırmaya katılan Öğretmenlerin % 96,3 gerekli görürken, bu oran Fizyoterapislerde % 80.6'dir. Gereksiz gören katılımcı ise olmamıştır.

Tablo 3'de görüldüğü gibi katılımcıların (%90,7), **"Boşaltım Sistemi"** konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %9,3'ü kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların ; Anatomi Dersinde "Boşaltım Sistemi" konusunun yer almasını uygun gördükleri söylenebilir.Araştırmaya katılan Öğretmenlerin %95,0 gerekli görürken, bu oran Fizyoterapislerde % 80.0'dir. Gereksiz gören katılımcı ise olmamıştır.

Tablo 3'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların tamamına yakını (%78,9), **"Üreme Sistemi"** konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %18,7'si kısmen gerekli olduğunu ve %2,3'ü ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan (%55,6) Akademisyenler, (%87.5) Öğretmenler gerekli görmüşlerdir. Bu oran %5,9 Fizyoterapistler gereksiz görmüşlerdir.

Tablo 3'de görüldüğü gibi katılımcıların (%92,4), **"Duyu Organları"** konusunun Anatomi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %7.0'ı kısmen gerekli ve %0,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların ; Anatomi Dersinde "Duyu Organları" konusunun yer almasını uygun gördükleri söylenebilir.

Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı Akademisyenlerde yüzde yüz iken, bu oran (%83.3) Fizyoterapistlerde biraz düşmüştür. Uygulayıcılar (%2.6) gereksiz görmüşlerdir.

Tablo 4: ***Katılımcıların Fizyoloji Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Hücre Yapısı ve Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	1	**2,8**	8	**22,2**	27	**75,0**	36
	Öğretmen	0	0,0	5	6,3	75	93,8	80
	Uygulayıcı	0	0,0	5	12,8	34	87,2	39
	Toplam	1	**0,6**	20	11,6	152	**87,9**	173
Sinir Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	5	**13,2**	33	86,8	38
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	78	97,5	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	38	97,4	39
	Toplam	0	**0,0**	8	4,6	167	**95,4**	175
Kas Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	**1**	**2,6**	38	97,4	39
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	0	**0,0**	**1**	0,6	175	**99,4**	176
Özel Duyu Organları Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	3	**16,7**	15	83,3	18
	Fizyoterapist	0	0,0	**4**	11,1	32	88,9	36
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	78	97,5	80
	Uygulayıcı	0	0,0	3	7,7	36	92,3	39
	Toplam	0	0,0	**12**	6,9	161	**93,1**	173
Boşaltım Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	4	**22,2**	14	77,8	18
	Fizyoterapist	0	0,0	**7**	20,6	27	79,4	34
	Öğretmen	0	0,0	5	6,3	75	93,8	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,1	37	**94,9**	39
	Toplam	0	0,0	18	10,5	153	**89,5**	171
Kan ve Dolaşım Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	**2**	5,1	37	94,9	39
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	0	**0,0**	**2**	**1,1**	174	**98,9**	176
Endokrin Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	**7**	**20,0**	28	80,0	35
	Öğretmen	0	0,0	**7**	8,9	72	91,1	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,1	37	94,9	39
	Toplam	0	**0,0**	**18**	**10,5**	153	**89,5**	171
Üreme Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	6	**33,3**	12	**66,7**	18
	Fizyoterapist	1	**2,9**	10	**28,6**	24	68,6	35
	Öğretmen	0	0,0	8	10,0	72	90,0	80
	Uygulayıcı	0	0,0	7	17,9	32	82,1	39
	Toplam	1	**0,6**	31	**18,0**	140	**81,4**	172
Solunum Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	3	16,7	15	83,3	18
	Fizyoterapist	0	0,0	7	**19,4**	29	80,6	36
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	78	97,5	80
	Uygulayıcı	0	0,0	3	7,7	36	92,3	39
	Toplam	0	**0,0**	15	**8,7**	158	**91,3**	173
Sindirim Sistemi Fizyolojisi	Akademisyen	0	0,0	3	16,7	15	83,3	18
	Fizyoterapist	0	0,0	8	22,9	27	77,1	35
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	96,3	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Toplam	0	**0,0**	16	**9,4**	155	**90,6**	171
Metabolizma	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	17	**100,0**	17
	Fizyoterapist	0	0,0	5	**13,2**	33	86,8	38
	Öğretmen	0	0,0	1	1,3	79	98,8	80
	Uygulayıcı	1	**2,6**	1	2,6	37	94,9	39
	Toplam	1	**0,6**	7	**4,0**	166	**95,4**	174

Tablo 4’de görüldüğü gibi katılımcıların %87,9’u Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Fizyoloji Dersinde "**Hücre Yapısı ve Fizyolojisi**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %11,6’sı kısmen gerekli olduğunu ve %0,6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Hücre Yapısı ve Fizyolojisi" konusunun Fizyoloji dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

"**Hücre Yapısı ve Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji dersi kapsamında yer almasını yalnızca Fizyoterapistler küçük bir oranla (%2.8) gerekli görmezken, gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (93.8) Öğretmen ve (88.9) Akademisyenlerde daha yüksektir.

Tablo 4’de görüldüğü gibi katılımcıların %95,4’u "**Sinir Sistemi Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4.6’sı kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Gereksiz gören katılımcılara ise rastlanmamıştır.

Araştırmaya katılan katılımcıların tamamına yakını (%99,4), Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Fizyoloji Dersinde "**Kas Fizyolojisi**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6’sı kısmen gerekli olduğunu belirtmiş, gereksiz gören katılımcılara ise rastlanmamıştır. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların tamamına yakını "Kas Fizyolojisi" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Tablo 4’de görüldüğü gibi katılımcıların (%93.1), "**Özel Duyu Organları Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %6,9’u kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını, "Özel Duyu Organları Fizyolojisi" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı Öğretmenlerde %97.5 iken, bu oran Akademisyenlerde biraz düşmüştür (%16.7), Gereksiz gören katılımcıya ise rastlanmamıştır.

Tablo 4’de görüldüğü gibi katılımcıların %89,5'i "**Boşaltım Sistemi Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %10,5'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranı Uygulayıcılarda %94.9 iken, bu oran Akademisyenlerde %77.8 “dir.

Katılımcıların tamamına yakını (%98,9), "**Kan ve Dolaşım Sistemi Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtirken, %1,1'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Akademisyen, Öğretmenlerde ve Uygulayıcıların tamamı gerekli görürken, bu oran Fizyoterapist % 94.9'dur.

Tablo 4'de görüldüğü gibi katılımcıların (%89,5), "**Endokrin Sistemi Fizyolojisi** " konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %10,5'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Gereksiz gören katılımcı olmamıştır.

Katılımcıların (%81,4), "**Üreme Sistemi Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %18.0'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin %90,0'ı gerekli olduğunu belirtmiş iken, bu oran Akademisyenlerde %66,7' dir. Gereksiz görenler sadece (%0.6)fizyoterapistlerdir.

Tablo 4'de görüldüğü gibi katılımcıların (%91,3), "**Solunum Sistemi Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %8,7'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Gereksiz gören katılımcı olmamıştır. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların ; Fizyoloji Dersinde "Solunum Sistemi Fizyolojisi" konusunun yer almasını uygun gördükleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan katılımcıların (%90,6), "**Sindirim Sistemi Fizyolojisi**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %9,4'ü kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Gereksiz gören katılımcı olmamıştır. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların ; Fizyoloji Dersinde "Sindirim Sistemi Fizyolojisi" konusunun yer almasını uygun gördükleri söylenebilir.

Tablo 4'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların tamamına yakını (%95,4), "**Metabolizma**" konusunun Fizyoloji Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,0'ı kısmen gerekli olduğunu ve %0.6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Tablo 5. ***Katılımcıların*** **Mikrobiyoloji ve Hijyen** ***Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		**Gereksiz**		**Kısmen Gerekli**		**Gerekli**		**Toplam**
		N	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	
Mikrobiyolojiye Giriş	Akademisyen	0	0,0	2	**11,1**	16	88,9	18
	Fizyoterapist	2	**6,1**	2	6,1	29	87,9	33
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	78	**97,5**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	3	**7,9**	34	89,5	38
	Toplam	3	1,8	9	5,3	157	**92,9**	169
Bakteriler	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	3	**9,4**	5	**15,6**	24	75,0	32
	Öğretmen	0	0,0	4	5,0	76	**95,0**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	3	**7,9**	34	89,5	38
	Toplam	4	2,4	12	7,1	152	**90,5**	168
Virüsler	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	3	**9,4**	6	**18,8**	23	71,9	32
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	**96,3**	80
	Uygulayıcı	3	7,9	1	2,6	34	89,5	38
	Toplam	6	3,6	10	6,0	152	**90,5**	168
Mantarlar	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	3	**9,4**	5	**15,6**	24	75,0	32
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	77	**96,3**	80
	Uygulayıcı	2	5,3	1	2,6	35	92,1	38
	Toplam	5	3,0	9	5,4	154	**91,7**	168
Parazitler	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	3	**9,4**	5	**15,6**	24	75,0	32
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	78	**97,5**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	1	2,6	36	94,7	38
	Toplam	4	2,4	10	6,0	154	**91,7**	168
Hijyene Giriş	Akademisyen	0	0,0	2	**11,1**	16	88,9	18
	Fizyoterapist	1	**3,1**	2	6,3	29	90,6	32
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Toplam	1	0,6	6	3,6	161	**95,8**	168
Dekontaminasyon Yöntemleri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,2**	3	**9,7**	27	87,1	31
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	77	**97,5**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,4	35	94,6	37
	Toplam	1	0,6	7	4,2	157	**95,2**	165
Sanitasyon	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,4**	6	**20,7**	22	75,9	29
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,4	35	94,6	37
	Toplam	1	0,6	8	4,9	155	**94,5**	164
Sterilizasyon	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,0**	5	**15,2**	27	81,8	33
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Toplam	1	0,6	7	4,1	161	**95,3**	169
Dezenfeksiyon	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,1**	4	**12,5**	27	84,4	32
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	37	97,4	38
	Toplam	1	0,6	5	3,0	162	**96,4**	168

Tablo 5. ***Katılımcıların*** **Mikrobiyoloji ve Hijyene** ***Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşlerinin Devamı***

		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
İşyeri Hijyeni	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,1**	2	**6,3**	29	90,6	32
	Öğretmen	0	0,0	1	1,3	79	**98,8**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	38	**100,0**	38
	Toplam	1	**0,6**	3	1,8	164	**97,6**	168
Kişisel Hijyen	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,1**	2	**6,3**	29	90,6	32
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	38	**100,0**	38
	Toplam	1	**0,6**	2	1,2	165	**98,2**	168
Bulaşıcı Hastalıklar	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**3,0**	2	**6,1**	30	90,9	33
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	37	**100,0**	37
	Toplam	1	**0,6**	2	1,2	165	**98,2**	168

Tablo 5'de görüldüğü gibi katılımcıların %92,9'u Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde "**Mikrobiyolojiye Giriş**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %5,3'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,8'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Mikrobiyolojiye Giriş" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

"**Mikrobiyolojiye Giriş**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen dersi kapsamında yer almasını yalnızca (%6.1) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, %11.1 "lik oranla Akademisyenlerde kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (97.5) Öğretmen ve (89.5) Uygulayıcılarda daha yüksektir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi katılımcıların %90,5'i "**Bakteriler**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %7,1'i kısmen gerekli olduğunu ve %2,4'ü ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%9.4) Fizyoterapistler ve (%2.6) Uygulayıcılarda küçük bir oranla gerekli görmezken, %15.6 "lik oranla Fizyoterapistler

kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%95.0) Öğretmenlerde ve (%100) Akademisyenlerde daha yüksektir.

Araştırmaya katılan katılımcıların (%90,5'i), Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde "**Virüsler**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6'sı kısmen gerekli olduğunu ve %3,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların tamamına yakını "Virüsler" " konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Katılımcılardan, (%9.4) Fizyoterapistler ve (%7.9) Uygulayıcılarda küçük bir oranla gerekli görmezken, %18.8 "lik oranla Fizyoterapistler kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%95.0) Öğretmenlerde ve (%100) Akademisyenlerde en yüksektir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi katılımcıların (%91.7), "**Mantarlar**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %5,4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %3,0'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Mantarlar" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcılardan, (%9.4) Fizyoterapistler ve (%5.3) Uygulayıcılarda küçük bir oranla gerekli görmezken, %15.6 "lik oranla Fizyoterapistler kısmen gerekli görmüştür.Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı Öğretmenlerde %96.3 iken, bu oran Akademisyenlerde (%100), "dür.

Tablo 5'de görüldüğü gibi katılımcıların %91,7'si "**Parazitler**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %6'sı kısmen gerekli olduğunu ve %2,4'ü ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Öğretmenlerde %97.5 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Fizyoterapistlerde %75.0 "dir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi katılımcıların %95,8'i "**Hijyene Giriş**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %3,6'sı kısmen gerekli olduğunu ve %0.6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna

göre katılımcıların, "Hijyene Giriş" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcılardan, (%3.1) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, %11.1 “lik oranla Akademisyenler kısmen gerekli görmüştür.Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı en düşük Akademisyenlerde %88.9 iken, en yüksek oran Öğretmenlerde (%100), “dür.

Tablo 5’de görüldüğü gibi katılımcıların %95,2’si "**Dekontaminasyon Yöntemleri**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,2’si kısmen gerekli olduğunu ve %0,6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Akademisyenlerde %100 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Fizyoterapistlerde %87.1 “dir. (%3.2) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, %9.7 “lik oranla Fizyoterapistler kısmen gerekli görmüştür.

Katılımcıların, %94,5'i "**Sanitasyon**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,9’u kısmen gerekli olduğunu ve %0.6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Sanitasyon" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%3.4) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Fizyoterapistler %20.7 “lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler ve Öğretmenlerde (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %75.9 “dür.

Katılımcıların %95,3’ü "**Sterilizasyon**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,1'i kısmen gerekli olduğunu ve %0.6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Sterilizasyon" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%3.0) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Fizyoterapistler %15.2 “lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler ve Öğretmenlerde (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %81.8 “dür.

Katılımcıların %96,4'ü "**Dezenfeksiyon**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %3.0'ı kısmen gerekli olduğunu ve %0.6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Dezenfeksiyon" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%3.1) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Fizyoterapistler %12.5"lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler ve Öğretmenlerde (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %84.4 "dür.

Katılımcıların %97,6'i "**İşyeri Hijyeni**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,8'i kısmen gerekli olduğunu ve %0.6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "İşyeri Hijyeni" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. (%3.1) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Fizyoterapistler %6.3"lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler ve Uygulayıcılarda (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %90.6 "dür.

Katılımcıların %98,2'si "**Kişisel Hijyen**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,2'si kısmen gerekli olduğunu ve %0.6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Kişisel Hijyen" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. (%3.1) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Fizyoterapistler %6.3"lük oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler, Uygulayıcılar ve Öğretmenlerde (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %90.6 "dır.

Katılımcıların %98,2'si "**Bulaşıcı Hastalıklar**" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,2'si kısmen gerekli olduğunu ve %0.6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Bulaşıcı Hastalıklar" konusunun Mikrobiyoloji ve Hijyen Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. (%3.0) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Fizyoterapistler %6.1"lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler, Uygulayıcılar ve Öğretmenlerde (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %90.9 "dur.

Tablo 6. ***Katılımcıların*** **Vücut Bakım Bilgisi** ***Dersinde Yer Almasını Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Biyolojik Kökenli *V.B.S	Akademisyen	1	**5,6**	3	16,7	14	77,8	18
	Fizyoterapist	1	3,8	4	15,4	21	80,8	26
	Öğretmen	2	2,5	8	10,1	69	87,3	79
	Uygulayıcı	0	0,0	10	**27,8**	26	**72,2**	36
	Toplam	4	**2,5**	25	**15,7**	130	**81,8**	159
Manipülasyona Dayalı V.B.S	Akademisyen	0	0,0	1	**5,9**	16	94,1	17
	Fizyoterapist	1	**3,1**	1	3,1	30	**93,8**	32
	Öğretmen	2	2,5	2	2,5	75	94,9	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,8	35	**97,2**	36
	Toplam	3	**1,8**	5	**3,0**	156	**95,1**	164
Zihinsel Bağlantılı V.B.S	Akademisyen	1	**5,6**	1	5,6	16	**88,9**	18
	Fizyoterapist	1	3,3	2	**6,7**	27	90,0	30
	Öğretmen	0	0,0	2	2,5	77	**97,5**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,6	34	94,4	36
	Toplam	2	**1,2**	7	**4,3**	154	**94,5**	163
Enerji Terapileri ile V.B.S	Akademisyen	0	0,0	1	**6,3**	15	93,8	16
	Fizyoterapist	1	**3,4**	1	3,4	27	**93,1**	29
	Öğretmen	0	0,0	1	1,3	78	**98,7**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,8	35	97,2	36
	Toplam	1	**0,6**	4	**2,5**	155	**96,9**	160
Alternatif Tıbbi V.B.S	Akademisyen	1	**5,9**	0	0,0	16	94,1	17
	Fizyoterapist	1	4,0	4	**16,0**	20	**80,0**	25
	Öğretmen	2	2,5	2	2,5	75	**94,9**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,6	34	94,4	36
	Toplam	4	**2,5**	8	**5,1**	145	**92,4**	157
SPA ile V.B.S	Akademisyen	1	**5,9**	1	**5,9**	15	**88,2**	17
	Fizyoterapist	1	3,3	1	3,3	28	93,3	30
	Öğretmen	2	2,5	1	1,3	76	96,2	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,8	35	**97,2**	36
	Toplam	4	**2,5**	4	**2,5**	154	**95,1**	162
Egzersize Dayalı V.B.S	Akademisyen	1	**5,9**	6	**35,3**	10	**58,8**	17
	Fizyoterapist	1	3,8	4	15,4	21	80,8	26
	Öğretmen	2	2,5	4	5,1	73	**92,4**	79
	Uygulayıcı	1	2,8	13	36,1	22	61,1	36
	Toplam	5	**3,2**	27	**17,1**	126	**79,7**	158
Helioterapi ile V.B.S	Akademisyen	1	**5,9**	8	**47,1**	8	**47,1**	17
	Fizyoterapist	1	4,0	6	24,0	18	72,0	25
	Öğretmen	2	2,5	6	7,6	71	**89,9**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	13	**36,1**	23	63,9	36
	Toplam	4	**2,5**	33	**21,0**	120	**76,4**	157
Kimyasallarla V.B.S	Akademisyen	1	**5,9**	7	**41,2**	9	**52,9**	17
	Fizyoterapist	1	4,2	5	20,8	18	75,0	24
	Öğretmen	2	2,5	10	12,7	67	**84,8**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	15	**41,7**	21	58,3	36
	Toplam	4	**2,6**	37	**23,7**	115	**73,7**	156
Aletli V.B.S	Akademisyen	1	**5,9**	8	**47,1**	8	**47,1**	17
	Fizyoterapist	1	4,0	5	20,0	19	76,0	25
	Öğretmen	2	2,5	4	5,1	73	**92,4**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	13	**36,1**	23	63,9	36
	Toplam	4	**2,5**	30	**19,1**	123	**78,3**	157
Aromaterapi/ koku parfüm	Akademisyen	1	**5,9**	7	**41,2**	9	**52,9**	17
	Fizyoterapist	1	4,0	4	16,0	20	80,0	25
	Öğretmen	2	2,5	3	3,8	74	**93,7**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	8	**22,2**	28	77,8	36
	Toplam	4	**2,5**	22	**14,0**	131	**83,4**	157
Diğerleri	Akademisyen	1	**5,9**	8	**47,1**	8	**47,1**	17
	Fizyoterapist	1	5,0	4	20,0	15	75,0	20
	Öğretmen	1	1,3	1	1,3	73	**97,3**	75
	Uygulayıcı	1	2,9	9	**25,7**	25	71,4	35
	Toplam	4	**2,7**	22	**15,0**	121	**82,3**	147

Tablo 6’de görüldüğü gibi katılımcıların %81,8'i Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Vücut Bakım Bilgisi Dersinde "**Biyolojik Kökenli *V.B.S**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %15,7’si kısmen gerekli olduğunu ve %2,5'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Biyolojik Kökenli *V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

"Biyolojik Kökenli *V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi dersi kapsamında yer almasını (%5.6) Akademisyenler gerekli görmezken, %27.8“lik oranla Uygulayıcılarda kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (87.3) Öğretmenler en yüksektir.

Tablo 6’de görüldüğü gibi katılımcıların %95.1'i "**Manipülasyona Dayalı V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %3.0 ‘ı kısmen gerekli olduğunu ve %1,8’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%3.1) Fizyoterapistler ve (%2.5) Öğretmenler de küçük bir oranla gerekli görmezken, %5.9“luk oranla Akademisyenler kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%97.2) Uygulayıcılarda daha yüksektir.

Araştırmaya katılan katılımcıların (%94,5'i), Vücut Bakım Bilgisi Dersinde "**Zihinsel Bağlantılı V.B.S**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,3’ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,2’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcılar "Zihinsel Bağlantılı V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Katılımcılardan, (%5.6) Akademisyenler ve (%3.3) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, %6.6 “lik oranla Fizyoterapistler kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%97.5) Öğretmenlerde en yüksektir.

Tablo 6’de görüldüğü gibi katılımcıların (%96.9), "**Enerji Terapileri ile V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %2.5’i kısmen gerekli olduğunu ve %0.6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Enerji Terapileri ile V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcılardan, (%3.4) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, %6.3“lük oranla Akademisyenler kısmen gerekli görmüştür.Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı Öğretmenlerde %98.7 “dir.

Tablo 6’de görüldüğü gibi katılımcıların %92,4’ü "**Alternatif Tıbbi V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %5.1’i kısmen gerekli olduğunu ve %2,5’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Öğretmenlerde %94.9 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Fizyoterapistlerde %80.0“dır.

Tablo 6’de görüldüğü gibi katılımcıların %95,1'i "**SPA ile V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %2,5’sı kısmen gerekli olduğunu ve %2.5’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "SPA ile V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan,(%5.9) Akademisyenler küçük bir oranla gerekli görmezken, %5.9“luk oranla Akademisyenler kısmen gerekli görmüştür.Katılımcılar açısından gerekli görenlerin oranı en düşük Akademisyenlerde %88.2 iken, en yüksek oran Uygulayıcılarda (%97.2), “dir.

Tablo 6’de görüldüğü gibi katılımcıların %79,7’si "**Egzersize Dayalı V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %17,1’si kısmen gerekli olduğunu ve %3,2’si ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Öğretmenlerde %92.4 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Akademisyenlerde %58.8“dir.

Katılımcıların %76.4'ü "**Helioterapi ile V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %21.0’ı kısmen gerekli olduğunu ve %2.5’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Helioterapi ile V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%5.9) Akademisyenler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Akademisyenler %47.1“lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli gören en yüksek oran Öğretmenlerde (%89.9), ‘dur.

Katılımcıların %73.7’si "**Kimyasallarla V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %23.7'si kısmen gerekli olduğunu ve %2.6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların,

"Kimyasallarla V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%5.9) Akademisyenler küçük bir oranla gerekli görmezken, Uygulayıcılar %41.7“lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Öğretmenlerde (%84.8), iken en düşük oranı Akademisyenler %52.9 “dur.

Katılımcıların %78,3’ü "**Aletli V.B.S**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %19.1’i kısmen gerekli olduğunu ve %2.5’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Aletli V.B.S" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%5.9) Akademisyenler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Akademisyenler %47.1“lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Öğretmenlerde (%92.4), iken en düşük oranı Akademisyenlerde %47.1“dir.

Katılımcıların %83,4'ü "**Aromaterapi**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %14’ü kısmen gerekli olduğunu ve %2.5’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Aromaterapi" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. (%5.9) Akademisyenler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Akademisyenler %41.2“lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Öğretmenlerde (%93.7), iken en düşük oranı Akademisyenler %52.9 “dur.

Katılımcıların %82.3’ü "**Diğerleri**" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %15’i kısmen gerekli olduğunu ve %2.7’si ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Diğerleri" konusunun Vücut Bakım Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. (%5.9)Akademisyenler küçük bir oranla gerekli görmezken, yine Akademisyenler %47.1“lik oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Öğretmenlerde (%97.3), iken en düşük oranı Akademisyenlerde %47.1“dir.

Tablo 7. ***Katılımcıların Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Shiatsu Tanımı ve Tarihçesi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	79	**100,0**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	38	**100,0**	38
	Toplam	0	**0,0**	0	0,0	175	**100,0**	175
Shiatsu Masajının Felsefesi	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	1	2,5	39	97,5	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	79	**100,0**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	**5,3**	36	94,7	38
	Toplam	0	**0,0**	3	**1,7**	172	**98,3**	175
Shiatsu Masajının Çeşitleri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	100,0	18
	Fizyoterapist	0	0,0	1	**2,5**	39	97,5	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	100,0	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	**2,6**	37	97,4	38
	Toplam	0	**0,0**	2	**1,1**	174	**98,9**	176
Shiatsu Masajının Etkileri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	100,0	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	100,0	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	100,0	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	**2,6**	37	97,4	38
	Toplam	0	**0,0**	1	**0,6**	175	**99,4**	176
Shiatsu Masajının Prensipleri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	100,0	18
	Fizyoterapist	0	0,0	1	**2,5**	39	**97,5**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	100,0	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	38	100,0	38
	Toplam	0	**0,0**	1	**0,6**	175	**99,4**	176
Shiatsu Masajı Meridyenleri (Tsubo Noktaları)	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	38	**100,0**	38
	Toplam	0	**0,0**	0	**0,0**	176	**100,0**	176
Shiatsu Meridyenlerinin Tespiti	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	**2,6**	37	97,4	38
	Toplam	0	**0,0**	1	**0,6**	175	**99,4**	176
Shiatsu Masajının Uygulama Teknikleri/Yöntemleri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	38	**100,0**	38
	Toplam	0	**0,0**	0	**0,0**	176	**100,0**	176
Shiatsu Masaj Uygulamalarına Hazırlık ve Ortamın Özellikleri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	**2,6**	37	97,4	38
	Toplam	0	**0,0**	1	**0,6**	175	**99,4**	176
Shiatsu Masajının Endikasyonları ve Kontraendikasyonları	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	**1**	**2,6**	0	0,0	37	97,4	38
	Toplam	**1**	**0,6**	0	**0,0**	175	**99,4**	176
Shiatsu Masajının Dikkatle Uygulanması Gereken Durumlar	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	0	0,0	0	0,0	40	**100,0**	40
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	80	**100,0**	80
	Uygulayıcı	**1**	**2,6**	0	0,0	37	97,4	38
	Toplam	**1**	**0,6**	0	**0,0**	175	**99,4**	176

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların tamamı Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde "**Shiatsu Tanımı ve Tarihçesi**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Shiatsu Tanımı ve Tarihçesi" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo **7’**de görüldüğü gibi katılımcıların %98.3'ü "**Shiatsu Masajının Felsefesi**" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1.7‘si kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%2.5) Fizyoterapistler ve (%5.3) Uygulayıcılar da küçük bir oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre Akademisyenler ve Öğretmenlerde (%100)’ dür.

Araştırmaya katılan katılımcıların tamamına yakını (%98,9'u), Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde "**Shiatsu Masajının Çeşitleri**" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,1’i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcılar "Shiatsu Masajının Çeşitleri" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Katılımcılardan, (%2.5) Fizyoterapistler ve (%2.6) Uygulayıcılar da küçük bir oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre Akademisyenler ve Öğretmenlerde (%100)’ dür.

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların (%99.4), "**Shiatsu Masajının Etkileri**" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0.6’i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların "Shiatsu Masajının Etkileri" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların %99,4’ü "**Shiatsu Masajının Prensipleri**" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6’sı kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir.Katılımcılar açısından, (%100) Akademisyenler, Öğretmenler ve Uygulayıcılarda gerekli görenlerin oranı en fazladır. %97.5‘le Fizyoterapistler gerekli görenlerin en düşük oranına sahiptir.

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların tamamı **"Shiatsu Masajı Meridyenleri (Tsubo Noktaları)"** konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Shiatsu Masajı Meridyenleri (Tsubo Noktaları)" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların tamamına yakını %99,4’ü **"Shiatsu Meridyenlerinin Tespiti"** konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6’sı kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların tamamı **"Shiatsu Masajının Uygulama Teknikleri/Yöntemleri"** konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Shiatsu Masajının Uygulama Teknikleri/Yöntemleri" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların tamamına yakını %99,4’ü **"Shiatsu Masaj Uygulamalarına Hazırlık ve Ortamın Özellikleri"** konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6’sı kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Shiatsu Masaj Uygulamalarına Hazırlık ve Ortamın Özellikleri" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %99,4’ü **"Shiatsu Masajının Endikasyonları ve Kontraendikasyonları"** konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6’sı gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Shiatsu Masajının Endikasyonları ve Kontraendikasyonları" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %99,4’ü **"Shiatsu Masajının Dikkatle Uygulanması Gereken Durumlar"** konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %0,6’sı gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Shiatsu Masajının Dikkatle Uygulanması Gereken Durumlar" konusunun Shiatsu Masajı Bilgisi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 8. Katılımcıların Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	3	**7,7**	35	89,7	39
	Öğretmen	1	**1,3**	1	1,3	78	97,5	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Toplam	2	**1,1**	6	**3,4**	167	**95,4**	175
Kalınbağırsak Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	2,5	77	96,3	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Toplam	2	**1,1**	8	**4,6**	165	**94,3**	175
Mide Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	2,5	77	96,3	80
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,3	36	94,7	38
	Toplam	2	**1,1**	8	**4,6**	165	**94,3**	175
Pankreas –Dalak Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	1,3	4	5,0	75	93,8	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	37	97,4	38
	Toplam	2	**1,1**	9	**5,1**	164	**93,7**	175
Kalp Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	3	**7,7**	35	89,7	39
	Öğretmen	0	0,0	1	1,3	79	98,8	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	37	97,4	38
	Toplam	1	**0,6**	5	**2,9**	169	**96,6**	175
İnce bağırsak Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	2,5	76	96,2	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	37	97,4	38
	Toplam	2	**1,1**	7	**4,0**	165	**94,8**	174
Mesane Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	**1,3**	3	**3,8**	76	95,0	80
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	37	97,4	38
	Toplam	2	**1,1**	8	**4,6**	165	**94,3**	175
Böbrek Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	5	**12,8**	33	84,6	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	2,5	76	96,2	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	38	97,4	39
	Toplam	2	**1,1**	8	**4,6**	165	**94,3**	175
Perikart Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	5	**12,8**	33	84,6	39
	Öğretmen	1	**1,3**	4	5,1	74	93,7	79
	Uygulayıcı	0	0,0	2	5,1	37	94,9	39
	Toplam	2	**1,1**	11	**6,3**	162	**92,6**	175
Üçlü Isıtıcı Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	5	**12,8**	33	84,6	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	**2,5**	76	96,2	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	7	**4,0**	166	**94,9**	175

Tablo 8. Katılımcıların Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri Tablosunun Devamı

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Safra Kesesi Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	5	**12,8**	33	84,6	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	**2,5**	76	96,2	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	7	**4,0**	166	**94,9**	175
Karaciğer Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	5	**12,8**	33	84,6	39
	Öğretmen	1	**1,3**	1	**1,3**	77	97,5	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	6	**3,4**	167	**95,4**	175
Yöneten Damar Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	**1,3**	2	**2,5**	76	96,2	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	6	**3,4**	167	**95,4**	175
Alıcı Damar Meridyeni Lokalizasyonu	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,6**	4	**10,3**	34	87,2	39
	Öğretmen	1	**1,3**	1	**1,3**	77	97,5	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	5	2,9	168	**96,0**	175
Shiatsu Masajı Teknikleri ve Çeşitleri	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,5**	3	**7,5**	36	90,0	40
	Öğretmen	0	0,0	1	**1,3**	78	98,7	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	1	**0,6**	4	**2,3**	171	**97,2**	176
Shiatsu Masajı Uygulamaları	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,5**	2	**5,0**	37	92,5	40
	Öğretmen	0	0,0	1	**1,3**	78	98,7	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	1	**0,6**	3	**1,7**	172	**97,7**	176
Sırt Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,5**	2	**5,0**	37	92,5	40
	Öğretmen	1	**1,3**	0	0,0	78	98,7	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	2	**1,1**	172	**97,7**	176
Yüz Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,5**	2	**5,0**	37	92,5	40
	Öğretmen	1	**1,3**	0	0,0	78	98,7	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	2	**1,1**	172	**97,7**	176
Yan Yatış Pozisyonunda Shiatsu Uygulamaları	Akademisyen	0	0,0	0	0,0	18	**100,0**	18
	Fizyoterapist	1	**2,5**	2	**5,0**	37	92,5	40
	Öğretmen	1	**1,3**	0	0,0	78	98,7	79
	Uygulayıcı	0	0,0	0	0,0	39	**100,0**	39
	Toplam	2	**1,1**	2	**1,1**	172	**97,7**	176

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların %95,4’ü Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde **"Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %3,4’ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 8**’**de görüldüğü gibi katılımcıların %94,3’ü **"Kalınbağırsak Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,6’sı kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%2.6) Fizyoterapistler ve (%1.3) Öğretmenler de küçük bir oranla gerekli görmezken, %10.3’luk Fizyoterapistler oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%100.0) Akademisyenlerde daha yüksektir.

Araştırmaya katılan katılımcıların (%94,3’ü), Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde **"Mide Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4, 6’sı kısmen gerekli olduğunu ve %1,1’i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcılar "Mide Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%2.6) Fizyoterapistler ve (%1.3) Öğretmenler de küçük bir oranla gerekli görmezken, %10.3’luk Fizyoterapistler oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%100.0) Akademisyenlerde daha yüksektir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların (%93.7), **"Pankreas –Dalak Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %5,1'i kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Pankreas –Dalak Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%2.6) Fizyoterapistler ve (%1.3) Öğretmenler de küçük bir oranla gerekli görmezken, %10.3'luk Fizyoterapistler oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%100.0) Akademisyenlerde daha yüksektir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların %96,6'sı **"Kalp Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %2,9'u kısmen gerekli olduğunu ve %0,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Akademisyenlerde %100 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Fizyoterapistlerde %89.7"dir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların %94,8'i **"İnce Bağırsak Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "İnce Bağırsak Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Araştırmaya katılan katılımcılarda (%2.6) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, %10.3'luk Fizyoterapistler küçük bir oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%100.0) Akademisyenlerde daha yüksektir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların %94,3'ü **"Mesane Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,6'sı kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Akademisyenlerde %100 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Fizyoterapistlerde %87.2'dir.

Katılımcıların %94,3'ü **"Böbrek Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4,6'sı kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Böbrek Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %92,6'sı **"Perikart Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %6,3'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Perikart Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%12.8) Fizyoterapistler küçük bir oranla kısmen gerekli görmüşlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenler %100 'dür.

Katılımcıların %94,9'u **"Üçlü Isıtıcı Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Üçlü Isıtıcı Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Katılımcılardan, (%2.6) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmemişlerdir. Gerekli görenlerin en yüksek oranı Akademisyenlerde (%100), iken en düşük oranı Fizyoterapistlerde %84.6'dır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların %94,9'u Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde **"Safra Kesesi Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Safra Kesesi Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların %95,4'ü **"Karaciğer Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %3,4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Karaciğer Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcıların (%95,4'ü), Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde **"Yöneten Damar Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %3,4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcılar "Yöneten Damar Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların (%96’sı), **"Alıcı Damar Meridyeni Lokalizasyonu"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %2,9’u kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Alıcı Damar Meridyeni Lokalizasyonu" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların %97,2’si **"Shiatsu Masajı Teknikleri ve Çeşitleri"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %2,3’ü kısmen gerekli olduğunu ve %0,6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların %97,7’si **"Shiatsu Masajı Uygulamaları"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,7’si kısmen gerekli olduğunu ve %0,6’sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların "Shiatsu Masajı Uygulamaları" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların %97,7’si **"Sırt Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,1'i kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %97,7’si **"Yüz Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,1'i kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "Yüz Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %97,7’si **"Yan Yatış Pozisyonunda Shiatsu Uygulamaları"** konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,1'i kısmen gerekli olduğunu ve %1,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Yan Yatış Pozisyonunda Shiatsu Uygulamaları" konusunun Shiatsu Masajı Uygulamaları Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 9. ***Katılımcıların Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Kişisel ve Mesleki Sağlık	Akademisyen	0	0,0	1	5,6	17	94,4	18
	Fizyoterapist	1	**3,4**	3	**10,3**	25	86,2	29
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	76	**96,2**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	11	28,2	28	**71,8**	39
	Toplam	1	**0,6**	18	**10,9**	146	**88,5**	165
Fiziki Duruş	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	1	3,6	3	10,7	24	85,7	28
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	79	**100,0**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	9	**23,1**	30	76,9	39
	Toplam	1	**0,6**	14	**8,5**	149	**90,9**	164
Kişilik Özellikleri	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	1	**3,6**	4	14,3	23	82,1	28
	Öğretmen	0	0,0	4	5,1	75	**94,9**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	12	**30,8**	27	**69,2**	39
	Toplam	1	**0,6**	22	**13,4**	141	**86,0**	164
Etkili İletişim	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	3	10,3	26	89,7	29
	Öğretmen	0	0,0	0	0,0	79	**100,0**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	9	**23,1**	30	**76,9**	39
	Toplam	0	**0,0**	14	**8,5**	151	**91,5**	165
Profesyonel Etik	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	4	13,8	25	86,2	29
	Öğretmen	0	0,0	3	3,8	76	**96,2**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	9	**23,1**	30	**76,9**	39
	Toplam	0	**0,0**	18	**10,9**	147	**89,1**	165
Profesyonel İnsan İlişkileri	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	6	20,7	23	79,3	29
	Öğretmen	0	0,0	1	1,3	78	**98,7**	79
	Uygulayıcı	0	0,0	13	**33,3**	26	**66,7**	39
	Toplam	0	**0,0**	22	**13,3**	143	**86,7**	165

Tablo 9'de görüldüğü gibi katılımcıların %88,5'i Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde **"Kişisel ve Mesleki Sağlık"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %10,9'u kısmen gerekli olduğunu ve %0,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Kişisel ve Mesleki Sağlık" Konusunun Mesleki İmaj ve İletişim dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir. Fizyoterapistler küçük bir oranla (%3.4) gerekli görmezken, gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre Öğretmen ve Akademisyenlerde daha yüksektir.

Araştırmaya katılan katılımcıların tamamına yakını (%90,9), Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde **"Fiziki**

Duruş" konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %8,5'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiş ve %0,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların tamamına yakını "Fiziki Duruş" konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Tablo 9'de görüldüğü gibi katılımcıların tamamına yakını (%86'sı), **"Kişilik Özellikleri"** konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13.4'ü kısmen gerekli olduğunu ve %0,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların tamamına yakını, "Kişilik Özellikleri" konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %91.5'i **"Etkili İletişim"** konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %8,5'i kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir.Gereksiz gören katılımcı olmamıştır. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların "Etkili İletişim" konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların tamamına yakını (%89,1), **"Profesyonel Etik"** konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtirken, %10,9'u kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların **"Profesyonel Etik"** konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 9'de görüldüğü gibi katılımcıların (%86,7), **"Profesyonel İnsan İlişkileri"** konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13,3'ü kısmen gerekli olduğunu belirtmiştir. Gereksiz gören katılımcı olmamıştır.Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcıların **"Profesyonel İnsan İlişkileri"** konusunun Mesleki İmaj ve İletişim Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 10.Katılımcıların SalonYönetimi Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Salon Tipleri ve Yerleşimi	Akademisyen	0	0,0	2	11,8	15	88,2	17
	Fizyoterapist	0	0,0	3	12,5	21	87,5	24
	Öğretmen	1	**1,3**	2	2,6	73	**96,1**	76
	Uygulayıcı	0	0,0	13	**37,1**	22	**62,9**	35
	Toplam	1	**0,7**	20	**13,2**	131	**86,2**	152
Salon İsimlendirme / Marka Yaratma	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	2	**7,7**	2	7,7	22	84,6	26
	Öğretmen	4	5,0	2	2,5	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	15	**39,5**	23	**60,5**	38
	Toplam	6	**3,7**	23	**14,2**	133	**82,1**	162
Salon Mülkiyetinin Hukuki Statüsü	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	2	**8,0**	2	8,0	21	84,0	25
	Öğretmen	3	3,8	4	5,0	73	**91,3**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	12	**31,6**	26	**68,4**	38
	Toplam	5	**3,1**	22	**13,7**	134	**83,2**	161
Salon Kiralama	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	1	**3,8**	5	19,2	20	76,9	26
	Öğretmen	3	**3,8**	3	3,8	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	14	**36,8**	23	**60,5**	38
	Toplam	5	**3,1**	26	**16,0**	131	**80,9**	162
Salon Açmanın Yasal Prosedürleri	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	0	0,0	3	11,1	24	88,9	27
	Öğretmen	3	**3,8**	1	1,3	76	**95,0**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	11	**28,9**	26	**68,4**	38
	Toplam	4	**2,5**	19	**11,7**	140	**85,9**	163
Salon Finansmanı	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	1	3,8	3	11,5	22	84,6	26
	Öğretmen	4	**5,0**	2	2,5	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	12	**31,6**	26	**68,4**	38
	Toplam	5	**3,1**	21	**13,0**	136	**84,0**	162
Salon Resepsiyonun Dekorasyonu ve Düzenlenmesi	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	1	**3,8**	4	15,4	21	80,8	26
	Öğretmen	3	**3,8**	3	3,8	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	11	**28,9**	26	**68,4**	38
	Toplam	5	**3,1**	22	**13,6**	135	**83,3**	162
İşlem Odasının Dekorasyonu ve Düzenlenmesi	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	1	**3,8**	4	15,4	21	80,8	26
	Öğretmen	3	**3,8**	4	5,0	73	**91,3**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	12	**31,6**	26	**68,4**	38
	Toplam	4	**2,5**	22	**13,6**	136	**84,0**	162
Malzeme Odasında Bulunması Gerekenler	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	4	14,8	23	85,2	27
	Öğretmen	4	**5,0**	2	2,5	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	11	**28,9**	26	**68,4**	38
	Toplam	5	**3,1**	19	**11,7**	139	**85,3**	163
Salon Personeli	Akademisyen	0	0,0	4	22,2	14	77,8	18
	Fizyoterapist	0	0,0	4	15,4	22	84,6	26
	Öğretmen	4	**5,0**	2	2,5	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	11	**29,7**	26	**70,3**	37
	Toplam	4	**2,5**	21	**13,0**	136	**84,5**	161

Tablo 10. ***Katılımcıların SalonYönetimi Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşlerinin Devamı***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
Salonda Gelir - Gider Göstergeleri	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	4	**15,4**	22	84,6	26
	Öğretmen	3	**3,8**	2	2,5	75	**93,8**	80
	Uygulayıcı	1	2,6	11	**28,9**	26	**68,4**	38
	Toplam	4	**2,5**	19	**11,7**	139	**85,8**	162
Salon Kayıtları ve Formları	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	0	0,0	4	**15,4**	22	84,6	26
	Öğretmen	4	**5,0**	1	1,3	75	**93,8**	80
	Uygulayıcı	0	0,0	12	**31,6**	26	**68,4**	38
	Toplam	4	**2,5**	19	**11,7**	139	**85,8**	162
Salon Tanıtım ve Pazarlaması	Akademisyen	0	0,0	2	11,1	16	88,9	18
	Fizyoterapist	1	3,8	3	11,5	22	84,6	26
	Öğretmen	4	**5,0**	2	2,5	74	**92,5**	80
	Uygulayıcı	1	2,7	11	**29,7**	25	**67,6**	37
	Toplam	6	**3,7**	18	**11,2**	137	**85,1**	161

Tablo 10’da görüldüğü gibi katılımcıların %86,2’si Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen SalonYönetimi Dersinde **"Salon Tipleri ve Yerleşimi"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13,2’si kısmen gerekli olduğunu ve %0,7’si ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Salon Tipleri ve Yerleşimi" konusunun SalonYönetimi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %82,1'i **"Salon İsimlendirme / Marka Yaratma"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %14,2’si kısmen gerekli olduğunu ve %3,7’si ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Salon İsimlendirme / Marka Yaratma" konusunun SalonYönetimi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Araştırmaya katılan katılımcılarda (%7.7) Fizyoterapistler küçük bir oranla gerekli görmezken, Uygulayıcılar %39.5’lik oranla kısmen gerekli görmüştür. Gerekli görenlerin oranı diğer katılımcılara göre (%92.5) Öğretmenler de daha yüksektir.

Araştırmaya katılan katılımcıların (%83,2’si), SalonYönetimi Dersinde **"Salon Mülkiyetinin Hukuki Statüsü"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13,7’si kısmen gerekli olduğunu ve %3,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Bu verilerden çıkan sonuca göre katılımcılar "Salon Mülkiyetinin Hukuki Statüsü" konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını istemişlerdir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi katılımcıların (%80,9), **"Salon Kiralama"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %16’sı kısmen gerekli olduğunu ve %3,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, **"Salon Kiralama"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %85,9’u **"Salon Açmanın Yasal Prosedürleri"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %11,7’si kısmen gerekli olduğunu ve %2,5'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Öğretmenlerde %95 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Uygulayıcılarda %68.4’dür.

Tablo 10’da görüldüğü gibi katılımcıların %84'ü **"Salon Finansmanı"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13’ü kısmen gerekli olduğunu ve %3,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, **"Salon Finansmanı"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %83.3’ü **"Salon Resepsiyonun Dekorasyonu ve Düzenlenmesi"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13,6’sı kısmen gerekli olduğunu ve %3,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar açısından, gerekli görenlerin oranının en fazla Öğretmenlerde %92.5 iken, en düşük gerekli görenlerin oranı Uygulayıcıları %68.4’dür.

Katılımcıların %84’ü **"İşlem Odasının Dekorasyonu ve Düzenlenmesi"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13,6’sı kısmen gerekli olduğunu ve %2,5'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, "İşlem Odasının Dekorasyonu ve Düzenlenmesi" konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %85,3’ü **"Malzeme Odasında Bulunması Gerekenler"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %11,7’si kısmen gerekli olduğunu ve %3,1'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Malzeme Odasında Bulunması Gerekenler" konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Katılımcıların %84,5'i **"Salon Personeli"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %13'ü kısmen gerekli olduğunu ve %2.5'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.Buna göre katılımcıların, "Salon Personeli" konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 10'da görüldüğü gibi katılımcıların %85,8'i Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alması düşünülen SalonYönetimi Dersinde **"Salonda Gelir - Gider Göstergeleri"** konusunun yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %11.7'si kısmen gerekli olduğunu ve %2.5'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Salonda Gelir - Gider Göstergeleri" konusunun SalonYönetimi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 10'da görüldüğü gibi katılımcıların %85,8'i **"Salon Kayıtları ve Formları"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %11,7'si kısmen gerekli olduğunu ve %2,5'i ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcılar, "Salon Kayıtları ve Formları" konusunun SalonYönetimi dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 10'da görüldüğü gibi katılımcıların (%85.1), **"Salon Tanıtım ve Pazarlaması"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasının gerekli olduğunu belirtmiş iken, %11.2'si kısmen gerekli olduğunu ve %3.7'si ise gereksiz olduğunu belirtmiştir. Buna göre katılımcıların, **"Salon Tanıtım ve Pazarlaması"** konusunun SalonYönetimi Dersinde yer almasını uygun görmüşlerdir.

Tablo 11 . ***Katılımcıların İlk Yardım Dersinde Yer Alması Düşünülen Konulara İlişkin Görüşleri***

KONULAR		Gereksiz		Kısmen Gerekli		Gerekli		Toplam
		N	%	N	%	N	%	
İlk Yardım Bilgisi ve Uygulaması	**Akademisyen**	0	0,0	0	0,0	17	**100,0**	17
	Fizyoterapist	0	0,0	1	**2,7**	36	97,3	37
	Öğretmen	1	**1,3**	1	1,3	77	97,5	79
	Uygulayıcı	0	0,0	1	2,6	37	97,4	38
	Toplam	1	**0,6**	3	**1,8**	167	**97,7**	171

Tablo 11' de "İlk Yardım Bilgisi ve Uygulaması" konusunun eğitim programında bulunmasının, %97,7'si gerekli olduğunu belirtmiş iken, %1,8'i kısmen gerekli olduğunu ve %0,6'sı ise gereksiz olduğunu belirtmiştir.

Tablo 12. Dersler ile Gruplar Arasında Farklılık Olup Olmadığının İncelenmesi

DERSLER	Gruplar	Kişi Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F	P	Fark
ANATOMİ	Akademisyen	18	95,45	5,834	1,674	0,174	-
	Fizyoterapist	39	93,52	11,278			
	Öğretmen	80	97,50	8,493			
	Uygulayıcı	39	95,75	9,645			
FİZYOLOJİ	Akademisyen	18	94,19	11,003	4,149	**0,007****	**2-3**
	Fizyoterapist	39	91,69	14,332			
	Öğretmen	80	97,99	6,165			
	Uygulayıcı	39	96,68	8,225			
MİKROBİYOLOJİ VE HİJYEN	Akademisyen	18	98,72	3,731	5,850	**0,001****	**2-1,3**
	Fizyoterapist	35	89,58	22,122			
	Öğretmen	80	99,17	3,642			
	Uygulayıcı	38	96,31	10,790			
VÜCUT BAKIM BİLGİSİ	Akademisyen	18	83,14	22,966	3,153	**0,026***	**1-3**
	Fizyoterapist	33	91,64	20,505			
	Öğretmen	79	95,45	14,686			
	Uygulayıcı	36	89,35	12,498			
SHİATSU MASAJI BİLGİSİ	Akademisyen	18	100,00	0,000	2,008	0,115	-
	Fizyoterapist	40	99,66	1,590			
	Öğretmen	80	100,00	0,000			
	Uygulayıcı	38	98,80	5,251			
SHİATSU MASAJI UYGULAMALARI	Akademisyen	18	100,00	0,000	2,649	0,051	-
	Fizyoterapist	40	92,89	19,981			
	Öğretmen	80	97,93	9,481			
	Uygulayıcı	39	99,12	3,928			
MESLEKİ İMAJ VE İLETİŞİM	Akademisyen	18	94,91	14,890	7,435	**0,000****	**3-4**
	Fizyoterapist	29	91,67	16,815			
	Öğretmen	79	98,84	5,293			
	Uygulayıcı	39	86,54	20,734			
SALON YÖNETİMİ	Akademisyen	18	91,45	17,379	2,768	**0,044***	**3-4**
	Fizyoterapist	27	91,03	19,928			
	Öğretmen	80	94,31	19,626			
	Uygulayıcı	38	82,73	23,513			
İLK YARDIM	Akademisyen	17	100,00	0,000	0,172	0,915	-
	Fizyoterapist	37	98,65	8,220			
	Öğretmen	79	98,10	12,514			
	Uygulayıcı	38	98,68	8,111			

Anatomi dersi için akademisyenlerin aritmetik ortalaması 95,45 iken, fizyoterapistlerin aritmetik ortalaması 93,52, öğretmenlerin aritmetik ortalaması 97,5 ve uygulayıcıların aritmetik ortalaması ise 95,75'tir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Anatomi dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:1,674, p>0,05).

Fizyoloji dersi için akademisyenlerin aritmetik ortalaması 94,19 iken, fizyoterapistlerin aritmetik ortalaması 91,69, öğretmenlerin aritmetik ortalaması 97,99 ve uygulayıcıların düzeyi ise 96,68'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Fizyoloji dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:4,149, p<0,05). Buna göre fizyoterapistlerin fizyoloji dersi düzeyi, öğretmenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Mikrobiyoloji ve Hijyen dersi için akademisyenlerin düzeyi 98,72 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 89,58, öğretmenlerin düzeyi 99,17 ve uygulayıcıların düzeyi ise 96,31'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Mikrobiyoloji dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:5,850, p<0,05). Buna göre fizyoterapistlerin Mikrobiyoloji dersi düzeyi, akademisyenlerin ve öğretmenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Vücut Bakım Bilgisi dersi için akademisyenlerin düzeyi 83,14 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 91,64, öğretmenlerin düzeyi 95,45 ve uygulayıcıların düzeyi ise 89,35'tir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Vücut Bakım Bilgisi dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:3,153, p<0,05). Buna göre akademisyenlerin Vücut Bakım Bilgisi dersi düzeyi, öğretmenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Shiatsu Masajı Bilgisi dersi için akademisyenlerin düzeyi 100 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 99,66, öğretmenlerin düzeyi 100 ve uygulayıcıların düzeyi ise 98,8'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Shiatsu Masajı Bilgisi dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:2,008, p>0,05).

Shiatsu Masajı Uygulamaları dersi için akademisyenlerin düzeyi 100 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 92,89, öğretmenlerin düzeyi 97,93 ve uzmanların düzeyi ise 99,12'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler

arasında Shiatsu Masajı Uygulamaları dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:2,649, p>0,05).

Mesleki İmaj dersi için akademisyenlerin düzeyi 94,91 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 91,67, öğretmenlerin düzeyi 98,84 ve uygulayıcıların düzeyi ise 86,54'tür. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Mesleki İmaj dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:7,435, p<0,05). Buna göre uygulayıcıların Mesleki İmaj dersi düzeyi, öğretmenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.

Salon Yönetimi dersi için akademisyenlerin düzeyi 91,45 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 91,03, öğretmenlerin düzeyi 94,31 ve uygulayıcıların düzeyi ise 82,73'tür. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında Salon Yönetimi dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır (F:2,768, p<0,05). Buna göre uygulayıcıların Mesleki İmaj dersi düzeyi, öğretmenlerin düzeyinden anlamlı derecede daha düşüktür.İlk Yardım dersi için akademisyenlerin düzeyi 100 iken, fizyoterapistlerin düzeyi 98,65, öğretmenlerin düzeyi 98,1 ve uygulayıcıların düzeyi ise 98,68'dir. Uygulanan tek yönlü varyans analizi sonucunda, farklı gruplardaki kişiler arasında İlk Yardım dersi bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (F:0,172, p>0,05).

Tablo 13. ***Katılımcıların Shiatsu Masajı Eğitim Programının Hangi Düzeyde Verilmesine İlişkin Görüşleri***

Eğitim Düzeyi	Kişi Sayısı	Yüzde
Lisans	11	6,8
Ön Lisans	77	47,5
Sertifika	71	43,8
Diğer	3	1,9
Toplam	**162**	**100**

Araştırmaya katılanların %47,5'i Shiatsu Masajı Eğitim Programının ön lisans düzeyinde verilmesini isterken, %43,8'i ise sertifika düzeyinde, %6,8'i ise lisans düzeyinde uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

BÖLÜM V
SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 SONUÇLAR

1. Araştırmaya katılanların % 44,4'ü öğretmen, % 22,2'si fizyoterapist, % 22,2'si uygulayıcı iken % 11,1'i akademisyendır.
2. Araştırmaya katılanların %22,9'u Shiatsu mesajı eğitimi almış iken, %77,1'i almamıştır. Bu eğitimi alanlar sürenin 3 ile 6 ay arasında değiştiğini belirtmişlerdir.
3. Araştırmaya katılanların %22,6'sı mevcut Shiatsu masaj eğitim programlarının süresini yeterli buluyor iken, %77,4'ü yeterli bulmamaktadır.
4. Araştırmaya katılanların %11,8'i halen uygulanmakta olan mevcut Shiatsu masajı eğitim programlarının içeriğini yeterli bulurken, %88,2'si yetersiz bulmuştur.
5. Araştırmaya katılanların %31'i Shiatsu masajı eğitimi veren kurumları bilmekte iken, %69'u bilmemektedir.
6. Türkiyede bulunan uygulayıcıların bir çoğu yabancı kişilerden öğrendikleri bilgi ve becerilerle herhangi bir sertifikaya sahip olmadan shiatsu masajı uygulamaktadır.
7. Anketden çıkan sonuca göre Shiatsu Masajı Eğitim Programına **ihtiyacın olduğu** Araştırmaya katılanların %6,8'i Shiatsu masajı eğitiminin lisans düzeyinde, %47,5'i ön lisans ve %43,8'i ise sertifika düzeyinde olması gerektiğini belirtmiştir.
8. Araştırmaya katılanların tamamı "Anatomi" ile "Shiatsu Masajına Giriş" derslerinin eğitim programında yer almasını isterken katılımcıların tamamına yakını (%97.6 - %99.4) "Fizyoloji", "Mikrobiyoloji", "Hijyen", "Vücut Bakım Bilgisi", "Shiatsu Masaj Uygulamaları", "Mesleki İmaj ve İletişim", "Salon Yönetimi" ve "İlk Yardım" derslerinin eğitim programında yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca Shiatsu masaj uygulayıcılarının önemli bir bölümü programda stajın da yer almasını önermişlerdir.
9. Katılımcıların tamamına yakını "Anatomiye Giriş","İnsan Vücudunun Genel Yapısı","Sinir Sistemi","Endokrin Sistemi","Hareket Sistemi","Dolaşım Sistemi",

"Solunum Sistemi",”Sindirim Sistemi","Boşaltım Sistemi” ve "Duyu Organları" konularının, %78.9‘u "Üreme Sistemi" konusunun Anatomi dersinde yer almasını gerekli görmüşlerdir.

10. Katılımcıların tamamına yakını "Sinir Sistemi Fizyolojisi","Kas Fizyolojisi","Özel Duyu Organları Fizyolojisi","Kan ve Dolaşım Sistemi Fizyolojisi","Metabolizma" konularının Fizyoloji dersinde yer almasını isterken, katılımcıların (% 81,4 - %91,3) "Hücre Yapısı ve Fizyolojisi","Boşaltım Sistemi Fizyolojisi","Endokrin Sistemi Fizyolojisi","Üreme Sistemi Fizyolojisi","Solunum Sistemi Fizyolojisi","Sindirim Sistemi Fizyolojisi" konularının Fizyoloji dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.
11. Katılımcıların tamamına yakını "Hijyene Giriş","Dekontaminasyon Yöntemleri","Sterilizasyon","Dezenfeksiyon","İşyeri Hijyeni", "Kişisel Hijyen" ,"Bulaşıcı Hastalıklar" konularının Mikrobiyoloji ve Hijyen dersinde yer almasını isterken, katılımcıların (%90,5 - %94,5) "Mikrobiyolojiye Giriş", "Bakteriler", "Virüsler", "Mantarlar", "Parazitler", "Sanitasyon" konularının Mikrobiyoloji ve Hijyen dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.
12. Katılımcıların tamamına yakını "SPA ile V.B.S","Enerji Terapileri ile V.B.S","Manipülasyona Dayalı V.B.S" konularının Vücut Bakım Bilgisi dersinde yer almasını isterken, katılımcıların (%73,7 - %94,5) "Biyolojik Kökenli V.B.S","Zihinsel Bağlantılı V.B.S","Alternatif Tıbbi V.B.S","Egzersize Dayalı V.B.S","Helioterapi ile V.B.S","Kimyasallarla V.B.S","Aletli V.B.S","Aromaterapi/ koku parfüm","Diğerleri" konularının Vücut Bakım Bilgisi dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.
13. Katılımcıların tamamı "Shiatsu Tanımı ve Tarihçesi","Shiatsu Masajı Meridyenleri (Tsubo Noktaları)","Shiatsu Masajının Uygulama Teknikleri / Yöntemleri" konularının Shiatsu Masajı Bilgisi dersinde yer almasını isterken, katılımcıların tamamına yakını "Shiatsu Masajının Felsefesi","Shiatsu Masajının Çeşitleri","Shiatsu Masajının Etkileri","Shiatsu Masajının Prensipleri","Shiatsu Meridyenlerinin Tespiti","Shiatsu Masaj Uygulamalarına Hazırlık ve Ortamın Özellikleri","Shiatsu Masajının Endikasyonları ve Kontraendikasyonları","Shiatsu Masajının Dikkatle Uygulanması Gereken Durumlar" konularının Shiatsu Masajı Bilgisi dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.

14. Katılımcıların tamamına yakını "Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu","Kalp Meridyeni Lokalizasyonu","Karaciğer Meridyeni Lokalizasyonu","Yöneten Damar Meridyeni Lokalizasyonu","Alıcı Damar Meridyeni Lokalizasyonu" ,"Shiatsu Masajı Teknikleri ve Çeşitleri","Shiatsu Masajı Uygulamaları","Sırt Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları","Yüz Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları","Yan Yatış Pozisyonunda Shiatsu Uygulamaları" konularının Shiatsu Masajı Uygulamaları dersinde yer almasını isterken, katılımcıların (%92,6 - %94,9) "Kalınbağırsak Meridyeni Lokalizasyonu","Mide Meridyeni Lokalizasyonu","Pankreas – Dalak Meridyeni Lokalizasyonu","İnce bağırsak Meridyeni Lokalizasyonu","Mesane Meridyeni Lokalizasyonu" ,"Böbrek Meridyeni Lokalizasyonu","Perikart Meridyeni Lokalizasyonu","Üçlü Isıtıcı Meridyeni Lokalizasyonu","Safra Kesesi Meridyeni Lokalizasyonu" konularının Shiatsu Masajı Uygulamaları dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.
15. Katılımcıların "Etkili İletişim","Fiziki Duruş","Profesyonel Etik","Kişisel ve Mesleki Sağlık","Profesyonel İnsan İlişkileri","Kişilik Özellikleri " konularının Mesleki İmaj ve İletişim dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.
16. Katılımcıların (%80,9 - %86,2) "Salon Kiralama","Salon İsimlendirme / Marka Yaratma","Salon Mülkiyetinin Hukuki Statüsü","Salon Resepsiyonun Dekorasyonu ve Düzenlenmesi","İşlem Odasının Dekorasyonu ve Düzenlenmesi ","Salon Finansmanı ","Salon Personeli","Salon Tanıtım ve Pazarlaması","Malzeme Odasında Bulunması Gerekenler ","Salonda Gelir - Gider Göstergeleri","Salon Kayıtları ve Formları","Salon Açmanın Yasal Prosedürleri ","Salon Tipleri ve Yerleşimi" konularının Salon Yönetimi dersinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.
17. Katılımcıların tamamına yakını (%97.7)“İlk Yardım Bilgisi ve Uygulaması” dersinin konularının eğitim programında yer alması gerektiğini belirtmişlerdir.

5.2.ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde verilerinden çıkan sonuçlar doğrultusunda Şiyatsu Masajı Eğitim Programının içeriğinin belirlenmesine ilişkin önerilen dersler ve konuları belirlenmiştir. (EK: 1)

1. Bundan böyle Shiatsu Masaj Eğitiminde geliştirilen bu program dikkate alınmalıdır.
2. Shiatsu Masajı Eğitim Programı Meslek Yüksekokulları bünyesinde önlisans programı olarak açılması düşünülmelidir.
3. Üniversitelerin Saç ve güzellik hizmetleri bölümü eğitim programlarına, bu araştırma sonucunda ortaya çıkan dersler seçmeli olarak eklenmelidir.
4. Sağlık Turizmi ile ilgilenen işletmeler bu eğitim programını desteklemeli ve işletmelerinde yabancı Shiatsu uygulayıcıları yerine, eğitim almış yerli Shiatsu masaj uygulayıcılarını istihdam etmelidir.
5. MYK Shiatsu Masajı mesleğinin yeterlikleri ve standartları üzerine çalışmalar başlatmalı ve standartlarını belirlemelidir.
6. Sektörde bu alanda çalışanlar en kısa sürede hazırlanan bu program kapsamında hizmetiçi eğitimden geçirilmelidir.
7. MEB' e bağlı meslek liseleri ile mesleki eğitim merkezlerinde Güzellik ve Saç Bakımı Hizmetleri alanında Shiatsu Masajı Eğitim Programında yer alan dersler ve konular modül olarak hazırlanıp uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

AKSOY, B.,(2006). **Dünya yaşlanıyor, sağlık turizmine yüklenelim.** Hürriyet Gazetesi, Perşembe, 5 Ekim 2006.

AKYÜZ, Yahya.(1997).**Türk Eğitim Tarihi,** İstanbul, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, 6. baskı.

ALKAN, C., H. DOĞAN, İ. SEZGİN. (1994). **Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları: Kavramlar, Gelişmeler, Uygulamalar, Yönelmeler. Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Basımevi.**

AMATO, Y.F. , (2004). **Güzel Ol, Bugün Yarın ve Daima**, Doğan Kitap, İstanbul.

ANDERSON, K. Sandra, (2008), **The Practice of Shiatsu**. U.K.

ANDREW, Stanway, (1990). **Alternatif Tıp El Kitabı**, İnsan Yayınları, İstanbul

ARI, O. , (2007). **Güzelliğin Yol Haritası.** I. Basım Bilge Yayıncılık. İstanbul

BERESFORD, Carola, (2003). **Shiatsu Therapy and Practice,** U.K.

ÇEVİK, Cemal, (2001). **Medikal Akupunktur.** Promat Basım, Ankara

DEMİREL, Ö. , (2000). "**Eğitimde Program Geliştirme",** Ankara, Öncü Basımevi

DEMİREL, Ö. , KAYA, Z. (2003). **Öğretmenlik Mesleğine Giriş.** Pegem A. Yayıncılık. Ankara.

DEMİREL, Ö. , (2000). **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

DOĞAN, H. , (1997). "**Analiz ve Program Hazırlama",** Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No.120

DOĞAN, H. ,(1997). "**Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı"**.Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:81.

DUBITSKY, Carl, (2004), **Bodywork Shiatsu**. U.K.

ERTÜRK, Selahattin.(1982). **Eğitimde Program Geliştirme,** Ankara, Meteksan.

FİDAN, N. , ERDEN, M. , (1998). **Eğitime Giriş.** İstanbul, Alkım Yayınevi.

GLLANDERS, Ann, (1995.). **Reflexology A step- by-step guid**

GOODMAN, Saul, (2003), **The Book Of Shiatsu**. U.K.

KANBİR, OĞUZ, (2005). **Klasik Masaj**. İstanbul, Ekin Kitabevi

KARAAĞAÇLI, Mustafa. (1998). **Temel İş Düzeyinde Öngörülen Mesleki Standart Boyutları.** 16. Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dokümanı. Ankara.

KAPTAN, S.,(1998). **Bilimsel Araştırma Teknikleri,** Tekışık Web Ofset, 11.Baskı, Ankara.

KLOSTER, C. Bernard ve Waskowiak Astrid, (2005), **The Reflexology Atlas**. U.K.

KÖK, S. B. , HALİS, M. (2007). **Kariyer Yönetimi.** Orion Yayınevi. Ankara.

KÜÇÜKAHMET, L. (2009). **Eğitim Bilimine Giriş.** Nobel Yayınevi, Ankara.

LUNDBERG, Paul, (1992), **The Book Of Shiatsu**. U.K.

MARANKI, Ahmet ve Elmas, (2007), **Kendi Kendine Masajla Mucizevî Tedaviler**. İstanbul.

MARANKİ, Ahmet (2007) **Shiatsu Noktalarla Masajla Mucizevî Tedaviler**, İstanbul, Mozaik Yayınları.

MASUNAGA, Shizuto ve Ohashi Wataru, (2001), **Zen Shiatsu**.U.K.

MEGEP,(2007). Modül: **Anatomi**. kod: 721T00001

MEGEP, (2007). Modül: **Vücut Masajı**. kod: 815SBG038

NAMIKOSHI, Toru, (1994), **The Complete Book Of Shiatsu Therapy**.U.S.A.

NARTGÜN, Ş. , (2006). **Gelişim İçin Eğitim.** Gazi Kitapevi, Ankara.

ÖZÇELİK, D. A. (1989). **Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemleri).** Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları.

ÖZDEMİR, Ç. (2004). **Öğretmenlik Mesleğine Giriş.** Asil Yayıncılık. Ankara.

ÖZSOY, C. (2007). **Türkiye'de Mesleki Teknik Eğitimin İktisadi Kalkınmadaki Yeri Ve Önemi.** Anadolu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları. Eskişehir.

ÖZTÜRK, Melek. (2004). **Öğretimi Planlama - Uygulama ve Değerlendirme**, Ankara, Bizim Büro Basımevi.

PODDER, Tanushree (2009). **Her Yaş İçin Masaj ve Etkileri -Teknikleri**, İstanbul, Bilim Teknik Kitabevi

SEZGİN, İ. , (2000). **"Mesleki ve Teknik Eğitiminde Program Geliştirme",** Ankara, Nobel Yayın Dağıtım. 4.Baskı

SEZGİN, S. İlhan. (1982). **Mesleki Eğitimin Kapsam ve Gelişimi, Türkiye'de Meslek Eğitimi ve Sorunları.** Ankara

SMITH, Nicky ve Totah Hilary, (2007), The **Complete Illustrated Guide To Thai Massage and Shiatsu,** London, By Hermes House

SÖNMEZ.V.(2010). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı.**Anı Yayıncılık, Ankara.

Türk Eğitim Derneği Yayınları.

SÖNMEZ, Veysel, (1991). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı,** Ankara.

TAPPAN, M. Frances ve Benjamin J.Patricia, (2005), **Tappan's Handbook of Healing Massage Techniques**.U.K.

TAYMAZ, H. (1997). **Hizmetiçi Eğitim.** Ankara: Personel eğitim Merkezi Yayınları.

TUNA,N.(2004).**A'dan Z'ye Masaj**. 6. Baskı,Nobel Batbaacılık,İstanbul

TISK. (1997). **Türkiye'de ve Dünyada Mesleki Eğitim**, Tisk Yayın No:168, Ankara.

ÜNLÜ, Burçin ve Arkadaşları, (2007), **Masaj Keyfi**. İstanbul.

ULUKAN, B.(2007). **Masaj Keyfi**. Boyut Yayın Grubu, İstanbul.

VARIŞ, F.(1978). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara Üniversitesi Yayınları. Ankara.

VARIŞ, F. (1996**). Eğitimde Program Geliştirme "Teoriler, Teknikler".** Ankara: Alkım Yayıncılık.

VARIŞ, F. , (1996**) "Eğitimde Program Geliştirme Teoriler-Teknikler",** Ankara, Alkım Yayıncılık Kitapçılık, 6.baskı

YALKIN, Suat. (2002). **Mesleki Eğitim ve İstihdam Konulu Uluslar Arası Seminer.** Kızılcahamam.

YAPICI, M. (2003). **Yaygın Eğitim.** Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi. Ankara.

YILMAN, M.(2006) **Eğitim Bilimine Giriş.** Nobel Yayınevi,Ankara.

YURDERİ, Erol (2006). **Alternatif Tıp, Şiyatsu**, ttp://www.minidev.com

http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/modul_pdf/815SBG006.pdf

http://www.hurriyet.com.tr/cumartesi/20536328.asp

http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/04/20110426-1.htm

www.enerjibedendengesi.com/yazilar/vucut_harita.htm

www.wikipedia ansiklopedi.com

www.zsg.gen.tr/şiyatsu.htm

EKLER

EK 1: Shiatsu Masajı (Şiyatsu) Eğitim Programının içeriği için önerilen dersler ve konular aşağıda belirtilmiştir:

1. ANATOMİ

1.1. Anatomiye Giriş
1.2. İnsan Vücudunun genel yapısı
1.3. Sinir Sistemi
1.4. Endokrin Sistemi
1.5. Hareket Sistemi.
1.6. Dolaşım Sistemi
1.7. Solunum Sistemi
1.8. Sindirim Sistemi
1.9. Boşaltım Sistemi
1.10. Üreme Sistemi
1.11. Duyu Organları

2. FİZYOLOJİ

2.1. Hücre Yapısı ve Fizyolojisi
2.2. Sinir Sistemi Fizyolojisi
2.3. Kas Fizyolojisi
2.4. Özel Duyu Organları Fizyolojisi
2.5. Boşaltım Sistemi Fizyolojisi
2.6. Kan ve Dolaşım Sistemi Fizyolojisi
2.7. Endokrin Sistemi Fizyolojisi
2.8. Üreme Sistemi fizyolojisi
2.9. Solunum Sistemi Fizyolojisi
2.10. Sindirim Sistemi Fizyolojisi
2.11. Metabolizma

3. MİKROBİYOLOJİ VE HİJYEN

3.1. Mikrobiyolojiye Giriş
3.2. Bakteri Bilgisi
3.3. Virüs Bilgisi

3.4. Mantar Bilgisi

3.5. Parazitler Bilgisi

3.6. Temasla Geçen Hastalıklar

3.7. Mikroorganizmalardan arınma yöntemleri

3.8. Hijyene Giriş

3.9. Dekontaminasyon Yöntemleri

3.10. Sanitasyon

3.11. Sterilizasyon

3.12. Dezenfeksiyon

3.13. İşyeri Hijyeni

3.14. Kişisel Hijyen

3.15. Bulaşıcı Hastalıklar

4. VÜCUT BAKIM SİSTEMLERİ

4.1. Biyolojik Kökenli V.B.S

4.2. Maniplasyona Dayalı V.B.S

4.3. Zihinsel Bağlantılı V.B.S

4.4. Enerji Terapileri ile V.B.S

4.5. Alternatif Tibbi V.B.S

4.6. SPA ile V.B.S

4.7. Egzersize dayalı V.B.S

4.8. Helioterapi ile V.B.S

4.9. Kimyasallarla V.B.S

4.10. Aletli V.B.S

4.11. Koku/Parfum/Aromaterapi

4.12. Diğerleri

5. SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJI BİLGİSİ

5.1. Shiatsu (Şiyatsu) Tanımı ve Tarihçesi

5.2. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Felsefesi

5.3. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Çeşitleri

5.4. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Etkileri

5.5. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Prensipleri

5.6. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Meridyenleri (Tsubo Noktaları)

5.7. Shiatsu (Şiyatsu) Meridyenlerinin Tespiti

5.8. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Uygulama Teknikleri/Yöntemleri

5.9. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Uygulamalarına Hazırlık ve Ortamın Özellikleri

5.10. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Endikasyonları ve Kontraendikasyonları

5.11. Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Dikkatle Uygulanması Gereken Durumlar

6. SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJI UYGULAMALARI

6.1. Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu

6.2. Kalınbağırsak Meridyeni Lokalizasyonu

6.3. Mide Meridyeni Lokalizasyonu

6.4. Pankreas –Dalak Meridyeni Lokalizasyonu

6.5. Kalp Meridyeni Lokalizasyonu

6.6. İnce bağırsak Meridyeni Lokalizasyonu

6.7. Mesane Meridyeni Lokalizasyonu

6.8. Böbrek Meridyeni Lokalizasyonu

6.9. Perikart Meridyeni Lokalizasyonu

6.10. Üçlü Isıtıcı Meridyeni Lokalizasyonu

6.11. Safra Kesesi Meridyeni Lokalizasyonu

6.12. Karaciğer Meridyeni Lokalizasyonu

6.13. Yöneten Damar Meridyeni Lokalizasyonu

6.14. Alıcı Damar Meridyeni Lokalizasyonu

6.15. Shiatsu Masajı Teknikleri ve Çeşitleri

6.16. Shiatsu Masajı Uygulamaları

6.17. Sırt Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları

6.18. Yüz Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları

6.19. Yan Yatış Pozisyonunda Shiatsu Uygulamaları

7. MESLEKİ İMAJ VE İLETİŞİM

7.1. Kişisel ve Mesleki Sağlık

7.2. Fiziki Duruş

7.3. Kişilik Özellikleri

7.4. Etkili İletişim

7.5. Profesyonel Etik

7.6. Profesyonel İnsan İlişkileri

8. SALON YÖNETİMİ

8.1. Salon Tipleri ve Yerleşimi

8.2. Salon İsimlendirme / Marka Yaratma

8.3. Salon Mülkiyetinin Hukuki Statüsü

8.4. Salon Kiralama

8.5. Salon Açmanın Yasal Prosedürleri

8.6. Salon Finansmanı

8.7. Salon Resepsiyonun Dekorasyonu ve Düzenlenmesi

8.8. İşlem Odasının Dekorasyonu ve Düzenlenmesi

8.9. Malzeme Odasında Bulunması Gerekenler

8.10. Salon Personeli

8.11. Salonda Gelir - Gider Göstergeleri

8.12. Salon Kayıtları ve Formları

8.13. Salon Tanıtım ve Pazarlaması

9. İLK YARDIM

9.1. Genel İlkyardım Bilgileri

9.2. Hasta / Yaralının Ve Olay Yerinin Değerlendirilmesi

9.3. Temel Yaşam Desteği

9.4. Kanamalarda İlkyardım

9.5. Yaralanmalarda İlkyardım

9.6. Yanık Donma Ve Sıcak Çarpmalarında İlkyardım

9.7. Kırık, Çıkık Ve Burkulmalarda İlkyardım

9.8. Bilinç Bozukluklarında İlkyardım

9.9. Zehirlenmelerde İlkyardım

9.10. Hayvan Isırmalarında İlkyardım

9.11. Göz, Kulak Ve Buruna Yabancı Cisim Kaçmasında İlkyardım

9.12. Boğulmalarda İlkyardım

9.13. Hasta / Yaralı Taşıma Teknikleri

EK 2: Sağlık Bakanlığının Yayınladığı Temel İlkyardım Eğitim Konularının İçeriği

EĞİTİM KONULARI	UYGULAMA SAATLERİ	
1-GENEL İLKYARDIM BİLGİLERİ:	Toplam Süre 30 dk.	
	Teorik	Pratik
İlkyardım nedir?	30 dk.	
Acil tedavi nedir?		
İlkyardımcı kimdir?		
İlkyardım ve acil tedavi arasındaki fark nedir?		
İlkyardımın öncelikli amaçları nelerdir?		
İlkyardımın temel uygulamaları nelerdir?		
İlkyardımcının müdahale ile ilgili yapması gerekenler nelerdir?		
İlkyardımcının ABC 'si nedir?		
2- HASTA/YARALININ VE OLAY YERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	Toplam Süre 60 dk.	
	Teorik	Pratik
İlkyardımcının bilmesi gereken ve vücudu oluşturan sistemler nelerdir?	30 dk.	30 dk.
Vücutta nabız alınabilen bölgeler nelerdir?		
Hasta/yaralının değerlendirilmesinin amacı nedir?		
Hasta/yaralının ilk değerlendirilme aşamaları nelerdir?		
Hasta/yaralının ikinci değerlendirmesi nasıl olmalıdır?		
Olay yerini değerlendirmenin amacı nedir?		
Olay yerinin değerlendirilmesinde yapılacak işler nelerdir?		
3-TEMEL YAŞAM DESTEĞİ:	Toplam Süre 255dk.	
	Teorik	Pratik
Solunum ve kalp durması nedir?	60 dk.	195 dk.
Temel Yaşam desteği nedir?		
Hava yolunu açmak için BaşÇene pozisyonu nasıl verilir?		
Hava yolu tıkanıklığı nedir?		
Dış kalp masajı nasıl yapılır?		
Yapay solunum nasıl yapılır?		
Solunum yolu tıkanıklığı belirtileri nelerdir?		
Tam tıkanıklık olan kişilerde Heimlich manevrası nasıl uygulanır?		
4-KANAMALARDA İLKYARDIM:	Toplam Süre 45 dk.	
	Teorik	Pratik
Kanama nedir?	30 dk.	15 dk.
Kaç çeşit kanama vardır?		
Kanamalarda ilkyardım uygulamaları nelerdir?		
Şok nedir?		
Kaç çeşit şok vardır?		
Şok belirtileri nelerdir?		

Şokta ilkyardım uygulamaları nelerdir?		
Şok pozisyonu nasıl verilir?		
5-YARALANMALARDA İLKYARDIM:	Toplam Süre 45 dk.	
	Teorik	Pratik
Yara nedir?	30 dk.	15 dk.
Kaç çeşit yara vardır?		
Yaraların ortak belirtileri nelerdir?		
Yaralanmalarda ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Ciddi yaralanmalar nelerdir?		
Ciddi yaralanmalarda ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Delici göğüs yaralanmalarında ne gibi sorunlar görülebilir?		
Delici göğüs yaralanmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Delici karın yaralanmalarında ne gibi sorunlar olabilir?		
Delici karın yaralanmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Kafatası ve omurga yaralanmaları neden önemlidir?		
Kafatası yaralanmaları çeşitleri nelerdir?		
Kafatası ve omurga yaralanmalarının nedenleri nelerdir?		
Kafatası ve omurga yaralanmalarında belirtiler nelerdir?		
Kafatası ve omurga yaralanmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
6-YANIK, DONMA VE SICAK ÇARPMALARINDA İLKYARDIM:	Toplam Süre 30 dk.	
	Teorik	Pratik
Yanık nedir?	30 dk.	
Kaç çeşit yanık vardır?		
Yanığın ciddiyetini belirleyen faktörler nelerdir?		
Yanıklar nasıl derecelendirilir?		
Yanığın vücuttaki olumsuz etkileri nelerdir?		
Isı ile oluşan yanıklarda ilkyardım işlemleri nedir?		
Kimyasal yanıklarda ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Elektrik yanıklarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Sıcak çarpması belirtileri nelerdir?		
Sıcak çarpmasında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Donuk belirtileri nelerdir?		
Donukta ilkyardım nasıl olmalıdır?		
7-KIRIK, ÇIKIK VE BURKULMALARDA İLKYARDIM:	Toplam Süre 15dk.	
	Teorik	Pratik
Kırık nedir?	15 dk	
Kaç çeşit kırık vardır?		
Kırık belirtileri nelerdir?		
Kırığın yol açabileceği olumsuz durumlar nelerdir?		
Kırıklarda ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Burkulma nedir?		
Burkulmada ilkyardım nasıl olmalıdır?		

Çıkık nedir?		
Çıkık belirtileri nelerdir?		
Çıkıkta ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Kırık çıkık ve buruklarda tespit nasıl olmalıdır?		
Tespit sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?		
Tespit yöntemleri nelerdir?		
8-BİLİNÇ BOZUKLUKLARINDA İLKYARDIM:	Toplam Süre 45dk.	
	Teorik	Pratik
Bilinç kaybı nedir?	45 dk	
Bilinç kaybı nedenleri nelerdir?		
Bilinç bozukluğu belirtileri nelerdir?		
Bilinç bozukluğu durumunda ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Koma pozisyonu (Yarıyüzükoyun-Yan pozisyon) nasılverilir?		
Havale nedir?		
Havale nedenleri nelerdir?		
Nedenlerine göre havale çeşitleri nelerdir?		
Ateş nedeniyle oluşan havale nedir?		
Ateşli havalede ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Sara krizi (Epilepsi) nedir?		
Sara krizinde ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Kan şekeri düşüklüğü nedir?		
Kan şekeri düşmesi nedenleri nelerdir?		
Kan şekeri aniden düştüğünde hangi belirtiler görülür?		
Kan şekeri düşüklüğü yavaş ve uzun sürede oluşursa hangi belirtiler görülür?		
Kan şekeri düşmesinde ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Göğüste kuvvetli ağrı nedenleri nelerdir?		
Göğüste kuvvetli ağrı belirtileri nelerdir?		
Göğüs ağrısında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
9-ZEHİRLENMELERDE İLKYARDIM:	Toplam Süre 30dk.	
	Teorik	Pratik
Zehirlenme nedir?	30 dk	
Zehirlenmelerde genel belirtiler nelerdir?		
Zehirlenme hangi yollarla meydana gelir?		
Sindirim yoluyla zehirlenmede ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Sindirim yolu ile zehirlenmelerde ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Cilt yolu ile zehirlenmelerde ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Zehirlenmelerde genel ilkyardım nelerdir?		
10-HAYVAN ISIRMALARINDA İLKYARDIM	Toplam Süre 30dk.	
	Teorik	Pratik
Hayvan ısırmaları neden önemlidir?	30 dk	
Kedi, köpek ısırmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Arı sokmalarının belirtileri nelerdir?		
Arı sokmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Akrep sokmalarının belirtileri nelerdir?		
Akrep sokmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Yılan sokmalarında ilkyardım nasıl olmalıdır?		

Deniz canlıları sokmasında belirtiler nelerdir?		
Deniz canlıları sokmasında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
11- GÖZ, KULAK VE BURUNA YABANCI CİSİM KAÇMASINDA İLKYARDIM	Toplam Süre 15dk.	
	Teorik	Pratik
Göze yabancı cisim kaçmasında ilkyardım nasıl olmalıdır?	15 dk	
Kulağa yabancı cisim kaçmasında ilkyardım nasıl olmalıdır?		
Buruna Yabancı cisim kaçmasında ilkyardım Nasıl olmalıdır?		
12-BOĞULMALARDA İLKYARDIM	Toplam Süre 15dk.	
	Teorik	Pratik
Boğulma nedir?	15 dk	
Boğulma nedenleri nelerdir?		
Boğulmalarda genel belirtiler nelerdir?		
Boğulmalarda genel ilkyardım işlemleri ne olmalıdır?		
13-HASTA/YARALI TAŞIMA TEKNİKLERİ	Toplam Süre 15dk.	
	Teorik	Pratik
Hasta/yaralı taşınmasında genel kurallar nelerdir?	15 dk	
Acil taşıma teknikleri nelerdir?		
Sürükleme yöntemleri nelerdir?		
Araç içindeki yaralıyı taşıma (RENTEK manevrası)		

TOPLAM SÜRE: 16 SAAT

EK 3: Uzman Görüş Formu

UZMAN GÖRÜŞ FORMU

ADI – SOYADI:

1- Yaş: I. ( ) 18-28 II. ( )29-39 III.( ) 40-50 IV. ( ) 51 ve Üzeri

2- Cinsiyet: I. ( ) Bay II. ( ) Bayan

3- Eğitim Durumu:

I. ( ) İlköğretimII. ( ) LiseIII. ( ) Ön lisansIV. ( ) Lisans

V. ( ) Yüksek LisansVI. ( ) DoktoraVII. ( ) Diğer

4-Eğitim Aldığınız Alan:

.....

5-Çalışmakta Olduğunuz Alan:

Kurumunuz.....

Unvanınız .....

6- * Şiyatsu (Shiatsu) Masajı ile ilgili herhangi bir eğitim aldınız mı?

I. ( ) Evet II. ( ) Hayır

7- Şiyatsu (Shiatsu) Masajı Eğitimini hangi ülkeden aldınız?

8- Şiyatsu (Shiatsu) Masajı Eğitimini hangi kurstan aldınız?

9- Şiyatsu (Shiatsu) Masajı Eğitim Programı sizce hangi düzeyde verilmelidir?

10- Şiyatsu (Shiatsu) Masajı Eğitim Programında hangi dersler yer almalıdır?

11- Türkiye'de bildiğiniz Şiyatsu (Shiatsu) Masajı Eğitim Programı veren kurum ve kuruluşlar var mıdır?

EK 4: Anket Formu

ANKET FORMU

Sayın Katılımcı,

Bu Anket, Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programı içeriğinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Aşağıda, Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programı içeriğinin oluşturulması için programda yer alması düşünülen derslerin listesi verilmiştir. Listede konu ve alt başlıkları halinde verilen ifadeyi okuduktan sonra, lütfen size en uygun olan ifadeyi işaretleyiniz. Kararsız veya bilgi sahibi olmadığınız seçenekleri boş bırakınız. Ankete verilen cevapların samimi olması, veri analizi sonuçlarının güvenilirliğini arttıracaktır. Yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Meryem ŞEN
Araştırmacı
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

A- SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJI EĞİTİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1- Shiatsu (Şiyatsu) Masajı ile ilgili herhangi bir eğitim aldınız mı?

I. ( ) Evet II. ( ) Hayır

2- Shiatsu (Şiyatsu) Masajı eğitimi ne kadar süre aldınız?

I. ( ) 1-2 ay II. ( ) 3-4 ay III. ( )5-6 ay IV. ( ) 6 ay ve üzeri

**** Eğer cevabınız Hayır ise B bölümüne geçiniz.**

3- Türkiye'de bildiğiniz Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programı süresi yeterli midir?

I. ( ) Evet II. ( ) Hayır

4- Türkiye'de bildiğiniz Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programları ders içeriği yeterli midir?

I. ( ) Evet II. ( ) Hayır

5- Türkiye'de bildiğiniz Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitimi veren kurum ve kuruluşlar var mıdır?

I. ( ) Evet II. ( ) Hayır

B- DERSLERE VE İÇERİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

(SMEP) Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programında Yer Alması Düşünülen Dersler:

(SMEP) Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programında Yer Alması Düşünülen Dersler	**EVET**	**HAYIR**
1- ANATOMİ		
2- FİZYOLOJİ		
3- MİKROBİYOLOJİ VE HİJYEN		
4- VÜCUT BAKIMI BİLGİSİ		
5- SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJ BİLGİSİ		
6- SHİATSU (ŞİYATSU) MASAJI UYGULAMALARI		
7- MESLEKİ İMAJ VE İLETİŞİM		
8- SALON YÖNETİMİ		
9- İLK YARDIM		

Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programında (SMEP)

Yer Alması Düşünülen Dersler ve Konular:

DERSLER	KONULAR	GEREKLİ	KISMEN GEREKLİ	GEREKSİZ
Anatomi	1. Anatomiye Giriş			
	2. İnsan Vücudunun Genel Yapısı			
	3. Sinir Sistemi			
	4. Endokrin Sistemi			
	5. Hareket Sistemi			
	6. Dolaşım Sistemi			
	7 Solunum Sistemi			
	8. Sindirim Sistemi			
	9. Boşaltım Sistemi			
	10. Üreme Sistemi			
	11. Duyu Organları			
Fizyoloji	12. Hücre Yapısı ve Fizyolojisi			
	13. Sinir Sistemi Fizyolojisi			
	14. Kas Fizyolojisi			
	15. Özel Duyu Organları Fizyolojisi			
	16. Boşaltım Sistemi Fizyolojisi			
	17. Kan ve Dolaşım Sistemi Fizyolojisi			
	18. Endokrin Sistemi Fizyolojisi			
	19. Üreme Sistemi Fizyolojisi			
	20. Solunum Sistemi Fizyolojisi			
	21. Sindirim Sistemi Fizyolojisi			
	22. Metabolizma			

DERSLER	KONULAR	GEREKLİ	KISMEN GEREKLİ	GEREKSİZ
Mikrobiyoloji Ve Hijyen	23. Mikrobiyolojiye Giriş			
	24. Bakteriler			
	25. Virüsler			
	26. Mantarlar			
	27. Parazitler			
	28. Hijyene Giriş			
	29. Dekontaminasyon Yöntemleri			
	30. Sanitasyon			
	31. Sterilizasyon			
	32. Dezenfeksiyon			
	33. İşyeri Hijyeni			
	34. Kişisel Hijyen			
	35. Bulaşıcı Hastalıklar			
Vücut Bakım Bilgisi (VBS)	36. Biyolojik Kökenli *V.B.S			
	37. Manipülasyona Dayalı V.B.S			
	38. Zihinsel Bağlantılı V.B.S			
	39. Enerji Terapileri ile V.B.S			
	40. Alternatif Tıbbi V.B.S			
	41. SPA ile V.B.S			
	42. Egzersize Dayalı V.B.S			
	43. Helioterapi ile V.B.S			
	44. Kimyasallarla V.B.S			
	45. Aletli V.B.S			
	46. Aromaterapi/ koku parfüm			
	47. Diğerleri			

***V.B.S: Vücut Bakım Sistemleri**

DERSLER	KONULAR	GEREKLİ	KISMEN GEREKLİ	GEREKSİZ
SHİATSU (Şiyatsu) Masajı Bilgisi	48. Shiatsu Tanımı ve Tarihçesi			
	49. Shiatsu Masajının Felsefesi			
	50.Shiatsu Masajının Çeşitleri			
	51. Shiatsu Masajının Etkileri			
	52.Shiatsu Masajının Prensipleri			
	53. Shiatsu Masajı Meridyenleri (Tsubo Noktaları)			
	54. Shiatsu Meridyenlerinin Tespiti			
	55. Shiatsu Masajının Uygulama Teknikleri/Yöntemleri			
	56. Shiatsu Masaj Uygulamalarına Hazırlık ve Ortamın Özellikleri			
	57.Shiatsu Masajının Endikasyonları ve Kontraendikasyonları			
	58. Shiatsu Masajının Dikkatle Uygulanması Gereken Durumlar			

DERSLER	KONULAR	GEREKLİ	KISMEN GEREKLİ	GEREKSİZ
Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Uygulamaları	59. Akciğer Meridyeni Lokalizasyonu			
	60.Kalınbağırsak Meridyeni Lokalizasyonu			
	61.Mide Meridyeni Lokalizasyonu			
	62.Pankreas –Dalak Meridyeni Lokalizasyonu			
	63.Kalp Meridyeni Lokalizasyonu			
	64.İnce bağırsak Meridyeni Lokalizasyonu			
	65.Mesane Meridyeni Lokalizasyonu			
	66.Böbrek Meridyeni Lokalizasyonu			
	67.Perikart Meridyeni Lokalizasyonu			
	68.Üçlü Isıtıcı Meridyeni Lokalizasyonu			
	69.Safra Kesesi Meridyeni Lokalizasyonu			
	70.Karaciğer Meridyeni Lokalizasyonu			
	71.Yöneten Damar Meridyeni Lokalizasyonu			
	72.Alıcı Damar Meridyeni Lokalizasyonu			
	73.Shiatsu Masajı Teknikleri ve Çeşitleri			
	74.Shiatsu Masajı Uygulamaları			
	75.Sırt Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları			
	76.Yüz Üstü Pozisyonda Shiatsu Uygulamaları			
	77.Yan Yatış Pozisyonunda Shiatsu Uygulamaları			

DERSLER	KONULAR	GEREKLİ	KISMEN GEREKLİ	GEREKSİZ
Mesleki İmaj ve İletişim	78.Kişisel ve Mesleki Sağlık			
	79.Fiziki Duruş			
	80.Kişilik Özellikleri			
	81.Etkili İletişim			
	82.Profesyonel Etik			
	83.Profesyonel İnsan İlişkileri			
Salon Yönetimi	84.Salon Tipleri ve Yerleşimi			
	85.Salon İsimlendirme / Marka Yaratma			
	86.Salon Mülkiyetinin Hukuki Statüsü			
	87.Salon Kiralama			
	88.Salon Açmanın Yasal Prosedürleri			
	89.Salon Finansmanı			
	90.Salon Resepsiyonun Dekorasyonu ve Düzenlenmesi			
	91.İşlem Odasının Dekorasyonu ve Düzenlenmesi			
	92.Malzeme Odasında Bulunması Gerekenler			
	93.Salon Personeli			
	94.Salonda Gelir - Gider Göstergeleri			
	95.Salon Kayıtları ve Formları			
	96.Salon Tanıtım ve Pazarlaması			
İlk Yardım	97. İlk Yardım Bilgisi ve Uygulaması			

6- Shiatsu (Şiyatsu) Masajı Eğitim Programı sizce hangi düzeyde verilmelidir?

I.( ) Lisans (4 yıllık) II.( ) Ön Lisans III.( ) Sertifika IV.( ) Diğerleri (….)

7- Bu programda yer almasını istediğiniz başka konular ya da dersler var mı? Var ise yazınız: